Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada,
President Augustin Kuk, Dr. Jur.
Edited by: Editorial Board
Address: 646 Euclid Ave., Toronto, Ont. Canada

Subscription rates:
$3 per year, 25c per copy
Advertising
1 column x 1"
$2.10

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Give me, O Lord, the strength of will, ,
So that I should not flinch nor bend
Under the weight of any ill,
But would resist it to the end.

Give me, O Lord, the strength of will
To overcome this chaos blind —
So that if all should perish, still
In me a man the hell should find.

Simon Jenko

LETNIK XI. — VOLUME XI. 1. JULIJ 1960 TORONTO 1. AVGUST 1960 STEVILKA 7 in 8 — NUMBER 7 and 8

DESET LET . . .

Kako hitro so minevala leta! Zdi se mi, da je bilo to šele včeraj. In vendar je v tem razdobju nakopičenga toliko dela, žrtev, vztrajnosti in odločne volje. Brez teh činiteljev, ki so spremljali urednike in sodelavce pri listu od vsega začetka, bi desetletnice ne slavili.

Da posežem nazaj v leto 1950. Se še niti vdomačil nisem na svobodnih ameriških tleh, ko sem naenkrat postal urednik. Prav za Tri Kralje je zagledala v Barbertonu, Ohio, prva številko mesečnika "SLOVENSKA PRAVICA". Idejo je dal neumorno delavni bisernomašnik preč. g. Anton Merkun. Že ta pojav, dasi tako skromen, je sprožil na eni strani odobravanje, na drugi strani pa strupeno jezo do onemoglosti. Februarja je bilo, ko mi je eden somišlejnikov dr M. Kreka zjutraj po maši vrgel v obraz: "Kako dolgo še boste podpirali Merkuna? Ali le ne veste, da tega ne odobravajo ne Narodni Odbor za Slovenijo, ne dr. Miha Krek in ne škof?..."

Maja sem prišel v Chicago z nalogo, da tukaj nadaljujem z listom. Toda le ena številka je izšla. Kmalu se je pokazala potreba, da dobimo tiskan časopis. Po večkratnih razgovorih s prijatelji se je ta ideja izkristalizirala. Na sestanku v župnišču v South Chicagu je bila dana ideji tudi podlaga. Isbrali smo ime "SLOVENSKA DRŽAVA". Edino primerno ime, ki naj že v naslovu pove, zakaj se borimo, kaj hocemo. Hrvaška tiskarna očetov frančiškanov je prevzela tisk. Dne 20. julija 1950 je izšla prva številka. Zelo skromna, na majhnem formatu. V Argentinj so naši "prijatelji" pri "Svodbodni Sloveniji" celo izmerili format lista v milimetrih...

Kljub temu milimeterskemu obsegu je list dosegel svoj namen: *širjenje slovenske državne misli.* Še hranim pisma iz te prve dobe. Iz vseh predelov Amerike, Canade, Argentine, Brazilije. Iz Evrope so prihajala priznanja. "Skrajni čas je bil, da ste začeli." "Da, slovenska država, prosta tuje tiranije, to je ideja, kateri je vredno dati podporo"... Preprosta ženica iz Wisconsina je pisala: "Vedno sem vašega lista vesela. Majhen je, pa velik po ideji. List bom podpirala, dokler bom le mogla." Iz Clevelanda je pisal preprost rudar Andrej Tomc: "Tako sem vesel lista in ideje, kakor da bi zrastla v mojem lastnem srcu"...

Eden od prvih člankarjev je bil sedaj že pokojni p. Kazimir Zakrajšek. Ko je izšla v Barbertonu prva številka "Slovenske Pravice", je list brzojavno pozdravil. Toda pozneje je pisal: "Ne objavite, da ne bom imel sitnosti pri predstojnikih". P. Kazimir ni nikdar odrekel, ko smo ga prosili za uvodnik. Iz razumljivih razlogov ga ni podpisal. Naj omenim le dva njegova članka: 'Jugoslavija — za ali proti" in Inferiority Complex". Dasi v letih, je mladeniško gorel za idejo, katero je list zagovarjal.

"Slovenska Država" je postala vez, ki je vezala rodoljubne Slovence po širnem svodobnem svetu. Kjer koli so Slovenci razkropljeni, tja je našla pot, prižgala je Slovencem novo svetlo luč, kažipot k našemu končnemu cilju — *svobodna, demokratična slovenska država.* Dasi nismo imeli nobene organizacije, je list postal organizacijska vez razkropljenih Slovencev, ki niso zabili, da jih je rodila *slovenska* in ne jugoslovanska mati.

Ko gledam nazaj na prva leta izhajanja v Chicagu, se moram spomniti mnogih dopisnikov iz raznih delov sveta, ki so pošiljali svoje prispevke in naredili list pester in mikaven.

Če bi ne imeli "Slovenske Države", bi morali danes načeti akcijo za njo. Ideja brez lista je kot vojak brez puške. List je tista sila, ki mesec za mesecem obiskuje naše ljudi in na nevsiljiv način oznanja resničo, da je *resnična narodna svoboda, zdrav kulturni, gospodarski in politični napredek možen le, če narod doseže svoj najvišji politični cilj— lastno državo.* Marsikdo je to idejo nosil že leta in leta v srcu, toda ni imel prave opore. V listu je našel oporo in novega ognja za idejo. "Slovenska Država', dasi mesečnik, ni navaden, malopomemben listič, ampak je zgodovinska priča žilave narodne volje za obstanek in borbo, dokler cilj ne bo uresničen. Dasi so hoteli nekateri "jugoslovenci" list omalovaževati in niso zamudili nobene prilike, da se ne bi obregnili ob njega. Moramo reči, da so ga prav ti krogi čitali z največjo pozornostjo in ga čitajo še danes. 'Slovenska Država" je bila in je še neprestano izpraševanje vesti onim, ki ne vedo kolika je ura in še danes sanjajo o lepih časih ministrovanja *v Beogradu, ki je poznal Slovence samo v toliko kolikor so bili sposobni plačati davek.*

Velike so bile žrtve, osebne in denarne, ves čas izhajanja lista Kar na smeh mi gre, ko se spomnim prvega leta urednikovanja. Brez denarja, komaj za sproti, nobenih prostorov. Majhna sobica brez pisalne mize, le veliki zaboj mi je služil za mizo, kamor sem lahko postavil pisalni stroj. Niti stola, da bi se lahko vsedel obiskovalec. In v takih le okoliščinah je nastajala prva leta vsaka številka. Za zlaganje in vlaganje lista sem se moral zateči k prijateljem, kjer smo žrtvovali nekaj večerov, da je bilo vse pripravaljeno za oddajo na pošto. Nismo imeli mecenov, ki bi nas podprli, bila je pa velika mera idealizma in optimizma, ki nas je držala po koncu.

Od aprila 1954 se list tiska v Torontu. Od takrat se je list še bolj razmahnil in povečal. SNZ v Torontu, ki je izdajateljica našega slovenskega državnega glasila, je vložila mnogo truda, idealizma in žrtev, da je list ostal na višini in se tako lepo razvil. "Muha enodnevnica" kakor so se tolažili neprijatelji slovenska državne ideje, obhaja "Slovenska Država" 10. letnico obstoja.

Naj se list še bolj razvije, poglobi, pridobi novih sodelavcev in naj delo neustrašeno nadaljuje — *jasno in brez ovinkov vse dotlej, dokler naš cilj — svobodna slovenska država ne bo dosežen!*

Mirko Geratič

V MEDDOBJU

Današnji svet gre skozi dobo velikih in globokih sprememb. Preslojajo se silnice zgodovine, ki so jo doslej oblikovale. Na svetovni pozornici-predvsem-čutimo učinke ali pa začenjamo slutiti možne učinke tega preslojanja. V svet so bruhnile nove energije, katere zgodovina doslej ni poznala. Pomislimo na odkritja in dognanja znanosti, katere izrablja moderna tehnologija, ki je med drugim izdelala tudi strahotna orožja, na izreden porast človeštva, na revolucionarno vrenje in prebujanje med množicami narodov Azije in Afrike. Kakor je odkritje Amerike pomenilo nastop novega veka v svetovni zgodovini in tehnične iznajdbe osemnajstega in devetnajstega stoletja preustrojitev družbenega življenja v zapadnem vsetu, tako tudi sedaj silovite spremembe v življenju narodov in človeštva nakazujejo novo dobo.

V mednarodnih odnosih se nepopravljivo podira stari sistem imperija ,ki je dolgo dobo vladal večino sveta, urejal mednarodne odnose, gospodarstvo in spore. Ravnotežje sil v starih oblikah ne obstoja več. Novi narodi se dali zagona novim valovom nacionalizma ravno v času, ko starejši narodi iz lastnih izkustev spoznavajo, da se pojem nacionalizma spreminja in da nacionalizem izgublja značaj ideologije. Države, ki smo jih še pred drugo svetovno vojno smatrali za svetovne sile prvega reda, danes tega položaja nimajo več. Narodi-države, zveze, interesne sfere, ravnotežje sil, vse to dobiva nove oblike. Ne gre le za geografske premike sil in težišč, gre tudi za novo vsebino in obseg teh pojmov. Sedanje tekmovanje med Združenimi državami in Sovjetijo se bistveno razlikuje od tradiconalnega pojmovanja ravnotežja sil. Diplomacija išče nove oblike in utira nova pota, ki so kaj malo v skladu z ustaljenimi. Besednjak zgodovinske diplomacije danes le nepopolno označuje sodobne pojave. Mednarodno pravo je pod silnim pritiskom novih situacij in razmer.

Narodna država, započeta v šestnajstem stoletju, je v določenem smislu v zatonu. Ni več in ne more biti tista trdna vase zaverovana in zaprta ter popolnoma suverena enota, kot jo predstavlja tradicionalna teorija. Moderno orožje je v veliki meri sprevrglo ustaljeno pojmovanje vojskovanja in strategije. Pomislimo le, kako daleč proč od lastnega teritorija teče danes obrambna črta Združenih držav, ki imajo same kontinentalen obseg. Francija ima danes atomsko bombo. Vrašanje je, ali ima sredstva, da jo odvrže na določen cilj. Gotovo pa je, da sama nima uspešnih sredstev obrambe. Vsa velika straegija angleškega imperija vzdolž življenske arterije od Gibraltarja pa do Singapora je po stoletju in pol v razmeroma kratki dobi splahnela v nič.

Mednarodni svet nam nakazuje obrise svoje nastopajoče podobe. Sedanja trenja in spori, ki so si loviti, v katere vpada predvsem ideološki moment borbe med komunizmom in svobodnim svetom, sicer ne vlivajo optimizma, vendar pa ne bodo zaustavili nakazanega razvoja, če le ne bo prišlo do katastrofe vse-atomske vojne. Čas ideologij sicer še ni minil, zaznavati pa moremo znake zatona. Tudi v komunističnem svetu so se pokazali takšni znaki. Novemu svetu je treba uresničiti velike ideje pravičnosti, svobode in miru. Zgodovina pa je pokazala, da ideološke fronte ne vodijo do uresnicevanja velikih idej. Kot kristjani se moramo zavedati, da krščanstvo ni in ne more biti le navadna ideologija v borbi za vlado tega sveta.

Kako je s Slovenci v tej podobi? Kakšni so naši upi v bodočnost? Kakšen naj bo naš narodno politični program?

Predvsem se moramo zavedati časa in ga spoznavati. Videli bomo, da novi čas ni nenaklonjen malim narodom. V času, ko nastaja vprašanje, ali velikost določenega naroda še vedno pomeni njegovo neranljivost in prihaja nikalen odgovor, velikost ali majhnost naroda ne bo igrala tako pomembne vloge. V mednarodnem življenju prihaja vedno bolj do izraza sovisnost narodov. Tudi veliki narodi uvidevajo, da cilj njih narodne politike ne more biti le zgolj zasledovanje lastnega narodnega interesa. Če se že temu cilju ne odpovedujejo iz prepričanja, iz idealnega spoznaja, pa jih fizični svet sili k temu. Danes po petindvajsetih letih si ne moremo več predstavljati italijanskega zavojevalnega pohoda v Abesinijo. Imperializem mineva V kolikor se še skuša obdržati ideja imperija, se postavlja na osnovo sodelovanja, ne pa vladanja. Nacionalizem se vsaj v zapadnem svetu umika v svoj pravi okvir, oziroma je prisiljen k umiku. Pri tem pa ni nujno, da trpi pojem narodnosti. Vse kaže, da je ideja narodnosti pri narodih, ki nimajo svoje svobode in enakopravnsti, še v polni meri živa in je gibalo njih aktivnosti. Tudi v komunističnem svetu se zavedajo te nevarnosti. Zalo verjetno je, da bo narodostna ideja tudj veliko pripomogla k razpadanju komunizma.

Moderna tehnologija in industrija ter gospodarske prilike sploh silijo k svetovnemu gospodarstvu. Moderno orožje pa je napravilo tudi velike države smrtno ranljive. Po klasični teoriji je bila bistvo države-poleg gospodarske samozadovoljivosti tudi njena branljivost. Danes prihaja čas, ko države ne moremo, več tako pojmovati. Ravno ta dva doslej najvažnejša elementa države se v veliki meri prenašata na mednarodno raven. Po vsem, kar se je že v tej smeri zgodilo, si je težko zamisliti, da bi stvari padle nazaj v starj tir. Še daleč pa država ni izgubila svojega pomena na znotraj. Gre za preurejanje mednarodnih odnosov in razmerij. Tu dobiva država drug pomen, kot ga je imela doslej. To velja tako za velike kot majhne države.

Po teh razmišljanjih vidimo, da zahteva po slovenski državi ni v protislovju z razvojem časa in da slovenska nacionalna zavest, ki to zahtevo podpira, ne prehaja mej zdravega nacionalnega pojmovanja .Vidimo, da klic po slovenski državi ni klic po nečem nemogočem in neustvarljivem in silno nevarnem za slovenski narod. V ustvarjanju je nov red v Evropi in nov red v mednarodnem svetu. Ne trdim, da je že tu. Treba ga je še ustvarjati. Kot narod moramo doprinesti svoj delež tudi mi. Nič nam ne bo dano, če se sami ne bomo borili.

Prav je, da smo realisti. Realizem pa je tudi v tem, da razumemo silnice razvoja in jih upoštevamo v načrtih. Zgodovina ne stoji mirno. Že pred prvo svetovno vojno je bilo, danes to vidimo, realno računati z razpadom Avstro-Ogrske, dasi je postalo to popolnoma realno za vse šele z dejanskim razpadom. Poleg tega pa moramo vedeti, da so tudi ideje in ideali del stvarnosti vsake dobe. Vprašanje je, ali je narod brez idealov sploh še živ narod. Zato Slovenci trdno stojmo na tleh, pogled pa naj bo obrnjen kvišku k idealom svobode, enakopravnosti in samostojnosti. Te ideale bo šele uresničila slovenska država. Z drugimi narodi pa stremimo za pravičnejši mednarodni red in mir. Tudi k temu bo doprinesla slovenska država.

M.R.

I welcome this opportunity to extend congratulations to the publishers of "Slovenska Drzava" on the tenth anniversary of its founding as the official monthly publication of the Slovenian National Federation of Canada.

May I also congratulate them on the truly valuable service which they are rendering to newcomers from Slovenia by assisting them with information on Canada and Canadian affairs. In this way "Slovenska Drzava" has been a most important factor in integrating members of the Slovenian ethnic group into their new homeland.

My sincere good wishes are extended to all its readers.

Prime Minister.

Ottawa,
1960.

Urad ministerskega predsednika

CANADA

Dobrodošla mi je ta prilika, da izrečem čestitke izdajateljem lista "Slovenska država" ob desetletnici njene ustanovitve kot uradnega glasila Slovenske Narodne Zveze v Kanadi.

Čestitam jim tudi k res važni službi ki jo opravljajo za novodošle iz Slovenije, ko jim pomagajo z informacijami o Kanadi in kanadskih zadevah. Na ta način je bila "Slovenska Država" najvažnejši činitelj pri vživljanju članov slovenske etnične grupe v novo domovino.

Vse najboljše vsem njenim čitateljem.

John Diefenbaker
Ministerski predsednik

Ottawa,
1960.

Parlament
Urad voditelja opozicije

Z velikim zadovoljstvom pošiljam čestitke za desetletnico "Slovenske Države", ki jo obhaja na dan kanadskega državnega praznika.

Kanadčani slovenskega porekla imajo ponosno tradicijo. Že od devetega stoletja ima Slovenija krščansko dediščino in ime Ljubljane samo orisuje bogastvo vaše kulture.

Vem, da Vaš časopis ni samo pomagal čitateljem pri ohranitvi velikega ponosa na vašo preteklost, temveč je bil tudi v veliko pomoč pri razlaganju kanadskega življenja ter tako doprinašal k njihovi srečnejši bodočnosti v novi domovini.

Čestitam Vam k Vašemu trudu, želeč Vam popolnega uspeha tudi v bodočnosti.

Lester B. Pearson

Ottawa, 31. maja 1960.

HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

Office of the Leader of the Opposition
Cabinet du Chef de l'Opposition

It gives me great pleasure to send this message of congratulations on the Tenth Anniversary of "Slovenska Dzrava" which is being celebrated on Canada Day.

Canadians of Slovenian background have a proud tradition. From as far back as the ninth century Slovenia had a Christian heritage and the name Ljubjana in itself illustrates the richness of your culture.

I know that your paper has not only assisted its readers in preserving a deep pride in their past but also has helped, through interpreting Canadian life, to bring about a happy future for them in their new homeland.

I congratulate you on your endeavours and wish you every success in the future.

Lester B. Pearson

Ottawa, May 31, 1960

Father Kalist Langerholz — srebrnomašnik

25 letnico mašništva obhaja 7. julija Rev. Kalist Langerholz, OFM Pather Kalist je koroški rojak, toda družina se je pozneje preselila v Maribor. Skromnost, delavnost in odkritost, to so odlike načega srebrnomasnika. Pred vojno je bil P. Kalist kaplan pri Sv. Cirilu in Metoda za Bežigradom, kjer je bil za župnika p. Kazimir Zakrajšek. Ko je p. Kalist prišel v Ameriko, je bil desna roka P. Kazimirja v Lemontu vse do njegove smrti. Pozneje je bil preseljen na slovensko faro sv. Cirila in Metoda v New Yorku. Tu je pokazal izredne dušnopastirske zmožnosti Farani so ga vzljubili in kar niso mogli verjeti, da je bil tako hitro prestavljen nazaj v Lemont. Nič niso pomagale prošje. Volja predstojnikov je bila neizprosna. Naše iskrene čestitke z željo, da bi lahko obhajal zlato Glorio v svobodni Sloveniji!

● **Kolektivizacija malih kmetij** in obrti je pospešila val beguncev iz Vzhodne Nemčije ter dosegla rekordno število 6000 v enem samem tednu.

"Development Loan Fund" v Washingtonu, D.C., je odobril $14,800,000.— posojila Jugoslaviji za nabavo 59 diesel lokomotiv

Lokomotive so izdelane v Z.A.D. Posojilo predvideva denar tudi za orodne, izšolanje osebja, nadomestne dele in popravila. Lokomotive bodo vozile na progah: Bosanski Novi — Split, Knin—Ogulin, Perkovič — Šibenik in Beograd—Niš.

To posojilo bo dodatek že k odobrenemu posojilu lanskega leta. Zmoglivost železnic bo na ta način močno narastla.

Smrt uglednega slovaškega duhovnika

V Whitingu, Ind. je umrl na posledicah raka zelo zaslužni in neumorno delavni slovaški duhovnik, župnik fare Brezmadežnega Spočetja, preč. g. Jan Lach. Pokopan je bil 12. maja. O d njega se je poslovil njegov osebni prijatelj in sedanji škof v Gary, Ind. Most Rev. Grutka, ki je tudi Slovak.

Pokojnik je bil izredno delaven na vseh področijh. Tudi kot pisec številnih del. Izdajal je nekaj let tudi tednik "Slovak v Ameriki." Zanimal se je tudi za slovenske prilike in iz srca pozdravljal idejo o suvereni slovenski državi. Blag mu spomin!

KAJ SMO IN KAJ HOČEMO . . .?

Narod v domovini je obsojen na suženjski molk. Nema izpoved trpečega naroda kliče po rešitvi, osvoboditvi in človeka vredni duhovni svobodi.

Zdaj lahko nemoteno govori samo številna slovenska politična emigracija. Naša dolžnost je, da v imenu duhovno in snovno zasužnjenega naroda v domovini seznanimo svet o naši tisočletni borbi za goli narodni obstanek, naših neosvojljivih narodnih pravicah in upravičenih ozemeljskih zahtevah, samozavestno, jasno in z živo narodno zavestjo povemo:

Kaj smo in kaj hočemo . . ?

Da je še med slovensko politično emigracijo toliko med seboj nasprotujočih si različnih gledanj in popolne programske nejasnosti, je vzrok ta, ker si nismo v bistveno narodnih osnovah edini. In ker si nismo v tem, kar nam je, kot zrelemu narodu, skupnega, edini, smo kljub bridkim izkušnjam in zapostavljanju v preteklosti in duha moreči sedanji komunistično imperialistični sužnosti, še vedno brez slovenske narodne politike, brez času primerno izdelanega vse-slovenskega narodnega programa in brez slovenskega, od vseh skupin demokratično izbranega političnega predstavništva. Še vedno hlapčujemo drugim v svojo lastno narodno škodo in gotovo propast!

Kaj smo . . .?

Smo Slovenci, narod z vsemi bistveno sestavnimi prvinami, ki nas ločijo od drugih neposrednih in daljnjih, številčno velikih in malih sosedov. Svoje narodno bistvo, slovensko misel in z njo živo narodno zavest, smo kljub dolgemu tisočletnemu načrtnemu raznarodevanju in zatiranju, gospodarskemu izkoriščanju in zapostavljanju, obogateno ohranili vse do danes.

Z neomajnim zaupanjem in globoko vero v Boga je naš narod v preteklosti prestal že mnogo viharjev in gorja. Samega sebe in svojo, s krvjo in znojem prepojeno, zemljo je nenehoma izročal Bogu v varstvo. Da bi se Mu še bolj približal in hvaležnega izkazal, je na vrhovih slovenski gora postavil številne cerkve, križpotja pa prepletel s kapelicami in božjimi znamenji.

Vzdržal je naš narod in se notranje ohranil zdrav, ker je bil veren in zvest Bogu.

Tudi sedanjo komunistično nevarnost bo prestal, samo če bo znal ohraniti kljub težavam in oviram pravo razmerje med duhovnimi in snovnimi, časnimi in večnimi dobrinami in če bo ostal zvest veri svojih očetov.

S svojo vsestransko delavnostjo in izvirno kulturno ustvarjalnostjo smo se povzpeli v družbo najbolj omikanih narodov sveta.

Prežeti z globoko narodno zavestjo, živo in neomejno vero v Boga in z Njim v samega sebe, lahko mirno in odločno, brez bojazni in neumnega obzira do neposrednega sosedstva, povemo svetu **tudi:**

Kaj hočemo . . .?

S posebnim ozirom na našo tisočpetsto let staro narodno lastninsko pravico in z njo zavestno izvrševano nepretrgano zgodovinsko posest, dalje na logično utemeljeno dejstvo, da ima sleherni narod po naravnih načelih pravico do neokrnjene narodne svobode in državne neodvisnosti, nemotene narodne rasti in razvoja vseh svojih duhovnih ustvarjalnih sil ter na temeljna načela o samoodločbi narodov izražena v Wilsonovih določbah ob koncu prve svetovne vojne, v Atlantski listini iz druge svetovne vojne in znova poudarjene v ustanovni listini združenih narodov, lahko neustrašeno povemo svetu, predvsem pa merodajnim mednarodnim političnim ustanovam, da **hočemo tako, mero narodne in državne svobode, kot jo uživajo drugi narodi.**

Skrajni čas je že, da se vsi Slovenci zedinimo za tak narodno politični program, ki nam bo na zemljepisno zgodovinskem upravičeno priznanem slovenskem ozemlju zagotovil in omogočil **na znotraj** nemoten razvoj na **narodnem, političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem področju. Na zunaj,** v mednarodnem življenju, pa mesto **neposredne udeležbe, priznanja in upoštevanja, kjer bo slovenski glas pri vseh mednarodni ustanovah in odločitvah, zlasti tistih, ki neposredno zadevajo slovensko narodno stvarnost, prišel do polnega izraza in veljave.**

Vse to pa je mogoče doseči le v svobodni in mednarodno priznani slovenski državi.

Zato je slovensko državo gibanje danes edino realen, sodoben slovensko narodni politični cilj.

Osvojimo si ga vsi Slovenci brez oklevanja in predsodkov ter ga po svoji moči podprimo, širimo in utrjujmo, kjerkoli moremo!

Ludvik Jamnik

SLOVENSKEGA TISKA

GLAS slovenske kulturne akcije (Leto VII.-6, z dne 31. 3. 1960- stran 2) poroča v članku "Obrazi in obzorja" (Slovenica v svetu) med drugim tudi naslednje:

" . . . Slovenski publicist Lojze Krakar je objavil svoje vtise na varšavskem knjižnem trgu. (Naši razgledi, 8. II. 1960). Že uvodoma pravi: "Večkrat se mi je zgodilo, da so me v družbi predstavili kot Jugoslovana in če sem ob taki priliki dodal še, da sem Slovenec, se je utegnilo zgoditi, da sem spravil koga v zadrego. Videl sem, da ne ve, kam z mano in me ima za Slovaka, samo ne ve, kako sem zašel v Jugoslavijo. Toda vse to se je še dalo razložiti; pravi znoj sem potil šele, če sem hotel nepoznavalca prepričati, da imamo Slovenci celo lastno književnost, jezik, itd. **Mislim, da bi lahko na prste naštel Poljake** — čeprav jih nisem štel—, **ki količkaj vedo o našem Prešernu in Cankarju.** V Varšavi sem se spoprijateljil z nekim univerzitetnim profesorjem poljske književnosti. Bil je dober, duhovit in razgledan profesor, toda kadar sva se pogovarjala, sem videl, da celo njega spravljam v zadrego, če govorim o slovenski književnosti, o kateri — kot mi je iskreno priznal — ni nič vedel. Poljaku, ki je v mejah ene države vajen enega jezika in naroda, pač težko razložiš naš pisani mozaik narodnosti, jezikov, ver, kultur, itd. Težko tudi razume, kako da pri nas nimamo enotnega državnega jezika in kaj hočemo poudariti s tem, da pravimo "slovenska" ali "makedonska" književnost. Vprašujejo, ali ni književnosti v jugoslovanskem jeziku? **Ko sem obiskal veliko državno knjižnica v Varšavi, uslužbenka ni vedela, kaj je slovenski jezik in ni vedela povedati, ali imajo kaj slovenskih knjig.** Ko sem ji dopovedoval, da je v Jugoslaviji slovenski narod, ki ima svojo književnost **je nazadnje priznala, da je iz Jugoslavije vse pod črko J** - in tam je bilo res nekaj malega iz slovenske književnosti. Ko pa sem vprašal, kako je z narodi in jeziki Sovjetske zveze, so mi priznali, da imajo vsak jezik in književnost pod posebnim zaglavjem: ukrajinsko, estonsko, kirgiško, itd. In češke ter slovaške imajo ločene. **Omenil sem, da so se Slovenci že v prejšnjem stoletju učili o vseh slovanskih narodih in jih znali ločiti in zakaj se to ni dogajalo na Poljskem. "Pač" je rekla uslužbenka, "pač", toda pri Slovencih naj še kar naprej ostane vse pod črko J. Je bolj enostavno".**..... ....

(Op. ur.: Podčrtano podčrtali mi!)

KNJIGE in REVIJE

Love Moves Mountains,

A Short Biography of Father Anthony Merkun, a Slovenian Refugee Priest, by Edward Gobec, published by Cyril-Methodian Movement, Inc., 1960, 60 strani, cena 1,50 $, naroča se pri Cyril-Methodian Movement, Inc., 725 East 155 Street, Cleveland 10, Ohio., U.S.A.

Uvod v knjižico je napisal Rev. George A. Flucher, S.T.D., urednik lista The Catholic Times v Columbusu, Ohio. Poleg življenjepisa obsega knjižica več slik, ki predstavljalo jubilanta in njegovo delo, ter dodotaek "Slovenia, the 'Old Country" of Father Anthony Merkun, IN WORDS AND PICTURES" z opisom Slovenije ob obilni uporabi izjav ne Slovencev. Knjižica je bila spisana za biserno mašniški jubilej preč. g. Merkuna. Avtorju moramo biti vsi Slovenci hvaležni, da je pripravil za jubilanta ta dar javne zahvale, saj vemo, da narod ni vreden svojih velikih mož, če jih ne prizna in ne slavi.

V opombi št. 7 (str. 34, 36, 37) razlaga avtor zgodovinsko in sociološko ozadje poseganja slovenske duhovščine na gospodarsko in politično polje ter vidi rešitev problema za Slovence v bodočnosti v tezi, ki jo zagovarja J. Maritain, da je v sekularizirani družbi možno praktično sodelovanje različno ideološko usmerjenih ljudi, če se zedinijo za skupen program in ga izpolnjujejo vsak v duhu lastne utemeljitve. Čeprav je opomba precej dolga, seveda ni mogla upoštevati vseh odtenkov tega problema. Zdi pa se mi, da bi bilo potrebno pristaviti vsaj eno brez česar po Maritainu tudi demokracija ne more izhajati — brez vere v svobodo (Man and the State, The University of Chicago Press, 1951, str. 109). Za primere, če kdo ne prizna niti naravnega prava, bo težko govoriti o potrebi sodelovanja, kvečjemu o potrebi praktične tolerance v interesu obče blaginje bodisi v okviru države bodisi v mednarodnem življenju. Podpis na dokument deklaracije človečanskih pravic je bilo res mogoče dobitiod zastopnikov držav različne (ali nobene) ideološke smeri, toda komunistične države kljub slovesnemu podpisu deklaracije teh pravic svojim državljanom ne nudijo. Kjer pa niso na oblasti ,so jim te pravice samo

Gdč. Zlata Bartol in g Andrej Bergant v slov. narodni noši na plesu "Etničnega tiskovnega kluba v Torontu.

Vrata se zapirajo

Nabiralna akcija za "fond beguskega leta" je uradno zaključena 30. junija. Na ta način so se spet zaprla vrata onim, ki so ostali še v taboriščih v Evropi, mnogi izmed teh so otroci! *Ali ste pripraljeni obdržati ta vrata odprta?* Le $500 je potrebno, da zapusti ena oseba taborišče in zaživi normalno življenje. V povračilo za *vašo svobodo, pomagajte sedaj,* pa če še s tako majhnim prispevkom.

21. junija je na posebnem sestanku, kjer so različne organizacije izročile svoje prispevke tudi *'Canadian Ethnic Press Club"* (katerega članica je naš list *"Slovenska Država"*) podaril ček za $400:-. Na tem sestanku je bil tudi otrok, ki je prinesel svoj prispevek 29 centov! *Če otrok lahko pomaga otroku — ali ne moremo tudi mi komu pomagati?*

Pomagajte z "D" (dolarskim) Dnevom — čas hiti —življenja so neprecenljive vrednosti.

Pošljite vaš prispevek še *danes,* —ček ali denarno nakaznico na:

"The Toronto Committee For World Refugee Year

329 Bloor Str. W.

Toronto, Canada

Meddobje 3—4

prinaša zopet bogato vsebino: Problem osebne pokorščine (K.V. Truhlar), Vsakdanje pesmi (Anton Brezovnik), Carmen de Patagones (Ruda Jurčec), Pesmi in zapisi (F. Papež), Razmišlanja ob razgovorih III (M. Komar), Domotožje (K. Rakovec), Dve pesmi o gmajni (V. Beličič), Božič v Vancouvru (B. Kramolc), Fuga, Otožno slovo v ženskih rimah, Portret iz frankonske taberne (V. Humar), Obisk pri Antonu Dermotu (R. Vodeb) Prvi spev vic (Dante-T. Debeljak), Črke, besede, misli (R. Jurčec), Čas na tribuni (R. Vodeb, ocene in zapiski.

dobrodošlo skrivanje za podminiranje države (n. pr. sklicevanje na dopolnilo št. 5 ustave ZDA).

dreš

We quote: " ...

Hon. Arthur Maloney, Q.C., M.P. for Parkdale on Integration

"There is a feeling among many native born Canadians that the process of integration or assimilation of the immigrant into the Canadian fabric is too slow and ought to be expedited. I think if some kind of history text such as I have mentioned were distributed and became a subject of study this desire for expedited integration might not be so strong. I often go to meetings of the various ethnic groups that have come here from the countries of central and eastern Europe. I attend their rallies at which they commemorate some important events in the historical background of their country, occasions when they do honour to some national hero or commemorate some other important historical event. I see them perform in their native costumes and sing their national songs. If integration were to mean that that sort of thing would be discontinued, in my opinion it would be unfortunate indeed, because these manifestations of the ancient cultures from which so many of them emanate are to me a source of riches to this country, a source of riches to a Canadian nationality which is not yet fully formed.

"There are other objections to a policy that would discourage these people from meeting from time to time in national groups. First of all, there is a great uplift to the morale of the immigrant by virtue of his ability to find persons who can speak his language, who come from the same country and are familiar with the customs of that country. But besides being a boost to the morale of the immigrant, the formation of national groups has enabled these groups to take care of their own and has saved the government much painstaking responsibility in that field, a responsibility that it otherwise would have been required to assume.

"I think too that on this occasion a tribute should be paid to some of the outsanding leaders of the various ethnic groups in Canada for the aggressive leadership they have given in curbing and keeping down, if you will, some of the ancient animosities that were known historically to divide some of the various groups that now live side by side and in harmony in our country. The perpetuation of old European animosities would not be to the advantage of the immigrant or of the country of his adoption. As I say, in my opinion a special tribute should be paid to some of the oustanding leaders of these various groups who have taken active steps to prevent these animosities from shaping up into anything seriosu in Canada. In that respect I think a tribute also should be paid to the editors and publishers of the foreign language newspapers of Canada, which are now published in such large numbers and have such a wide circulation among this ever-growing and increasingly important part of our population".

House of Commons, June 9, 1960

COMMUNISM

. . . "Perhaps the most distressing fact is the self-satisfaction and self-congratulation that prevails in the West; the softness, the laxity, the lack of determination and decisiveness, the general decadence, the uncritical readiness to settle for "peaceful coexistence". Are we then face to face with some ineluctable judgment of fate or God? . . .

" . . . It is all, therefore, a question of vision, will, overcoming the softness of life, and inducing the necessary unified effort. The free world has nobody and nothing to blame but itself if it cannot so order its house as to beat the Commnists decisively in every realm . . .

" . . . But merely holding the line is patently not enough. This was the error of the doctrine of containment. It is a passive, defensive, unchalengeing policy —and such a policy, except as a necessary first step, is doomed to failure: firstly, because this is a dynamic universe; secondly, because you are dealing with the most aggressive enemy who will always swirl around and underneath and above all your containing devices; thirdly, because a merely defensive or containing attitude means that you are so fat and satisfied yourself that all you wish to achieve is to get away with your own skin—and thus you have no vision, no concernfor the rest of the world, and he who has no concern for others will sooner or later find that others, including his erstwhile friends, have no concern for him — and, fourthly, because you can not be true to your own freedom if you do not wish and work for freedom for others . . .

" . . . It follows that an active policy of liberation is of the essence of any sound Western program for the comming years . . .

From an address of former President of the United Nations General Assembly Dr. Charles Malik at Williamsburg, Va., June 11, 1960.

RAZLAGA NEKATERIH POKRAJINSKIH ZAKONOV, KI ZANIMAJO ALI ZADEVAJO NOVE KANADČANE

VEDITE VAŠE PRAVICE!

ALI VESTE TA DEJSTVA O ONTARIJSKIH DELAVSKIH ZAKONIH?

Po ontarijskih človečanskih pravicah (Ontario's Human Rights Code) vsi naši državljani, novodošli kot tu rojeni, so prosti in enaki v spoštovanju in pravicah. Če vas kdo hoče za iste oškodovati, so zakoni province na vaši strani. Tu je nekaj razlag nekaterih zakonov o pravicah delovnega moža in žene. **Svetujemo da si izrežete ta oglas za vaše vodilo!**

TI ZAKONI SO BILI SPREJETI ZA VAŠO ZAŠČITO

Zakon o delavskih odnosih— Vsaka oseba je svobodna v izbiri delavske unije in lahko vstopi v tisto, ki si jo je izbrala ter lahko sodeluje pri njenih uzakonjenih delavnostih. Strokovna unija lahko zaprosi pri "labour relations board-u" za dovoljenje, da lahko nastopa kot zastopnik grupe delavcev. "The Board" lahko izvede volitve za ugotovitev, kakše so želje delavcev.

Delovne ure in zakon o plačanih počitnicah — maksimalni delovni teden v industrijskem podjetju naj ne presega 48 ur. Vsak uslužbenec ima pravico za vsaj en teden plačanega letnega dupusta.

Delavci v gradbeni industriji — Da dobite pravilno plačani čas za počitnice za delo pri gradnjah, zidavi, popravilih, predelavi celega ali dela poslopja, cestah ali pod površino zemlje (n. pr. kanalizacija), se zahteva, da predložite delodajalcu vašo knjižico za počitniške znamke, ko zapustite delodajalca, ali pa 30. junija vsako leto, če vaše delo traja preko tega datuma.

Vi imate pravico do minimalnega kredita vaših počitnic, ki odgovarja 2% vsega vašega zaslužka v dobi zaposlitve, delodajalec vam mora vrniti knjižico v teku deset dni po prejemu iste, z odgovarjajočimi vlepljenimi znamkami.

Delavsko nezgodno zavarovanje. — Če je delavec poškodovan v nesreči pri delu v času njegove zaposlitve, ima pravico do zavarovalnine za dobo delanezmožnosti. Če delavec zboli za "industrijsko" boleznijo in vsled tega ne zasluži polne plače, ima pravico do zavarovalnine prav tako, kot pri poškodbi pri delu.

Zakon o minimalnih plačah. — Ta zakon postavlja minimalno tedensko plačo za vse delavke v ontarijski pokrajini.

Zakon proti diskriminaciji — Nobeden delodajalec, ali od njega postaljena oseba, ne sme odkloniti ali odpustiti, ali nastopiti diskriminacijsko proti komurkoli v pogledu nastavitve ali načina pogodbe ali časa dela, vsled rase, vere, barve, nacionalnosti, prednikov ali kraja rojstva.

Brezposelno zavarovanje. — Ta zakon je sprejela federalna vlada v Ottawi in predvideva tedenska plačila za čas brezposelnosti. Za podrobnosti se oglasite v uradu za brezposelne v vašem kraju.

ONTARIO

We are unable to reprint all the Labour Laws. For further information on such laws as: Female Employees Fair Remuneration Act, Apprenticeship Act, Industrial Standards Act, Safety Regulations, or other Statutes, please write or visit the Department of Labour, 8 York Street, Toronto 1.

LE60-3

ONTARIO DEPARTMENT OF LABOUR, 8 YORK ST., TORONTO 1

Hon. Charles Daley, Minister of Labour

Pismo Svete Stolice

Življenjepis vzornega slovenskega duhovnika in enega naših največjih misijonskih in dobrodelnih delavcev preč. g. duhovnega svetnika Antona Merkuna je že sprejel tudi sam sv. oče papež Janez XXIII. Vatikansko tajništvo se je v imenu svetega očeta takole zahvalilo za knjižico:

Tajništvo Svete Stolice potrjuje sprejem knjižice "LOVE MOVES MOUNTAINS" in z veseljem izraža zahvalo svetega očeta za ta dar in njegovo zadovoljstvo nad vdanostnimi čustvi, ki so bili nagib za to dejanje.

Segreteria di Satto di Sua Santita

MIMOGREDE . . .

● **Znani ameriški strokovnjak** za rasne in etnične probleme, profesor Brewton Berry, čigar učbeniki se uporabljajo na številnih ameriških univerzah, je v svojem poročilu za United States Committee for Refugees podal pregled študij in raziskovanj štirih ohijskih sociologov, ki predstavljaja doprinos k znanstvenemu obravnavanju begunskega vprašanja. Med imeni štirih znanstvenikov navaja tudi slovenskega sociologa Edija Gobca. United States Committee for Refugess v svojem odgovoru sporoča, da bo v bodoče vzdrževal z omenjenimi sociologi, med njimi z našim slovenskim rojakom, redne znanstvene stike.

Vprašajte vašega zdravnika ali drogista

ČESEN JE DOBER ZA VAS

Pomaga vam k moči in zdravju. Stoletja so miljoni mož in žena uporabljali česen kot zdravilno mero v prepričaju o njegovi moči zdravljenja in uspešnem dajanju moči. Česen je naravno preventivno sredstvo, ki drži krvni obtok prost nečistoče. Mnogi uporabljalci ga hvalijo vsled njegove moči, ki pomaga ublaževati artritične in revmatične beločine. Adams Garlic Pearles vsebujejo salicylamide — analgesic, ki ublaži bolečine. Česnovo čisto olje je iztisnjeno iz čebulice in v koncentriranem olju iz nje dobite vse dobrine, ki jih ta močno rastlina nudi. Adams Garlic Pearles so majhne želatinaste kapsule brez vonja in okusa. Oskrbite si zavitek Adams Garlic Pearles pri vašem drogistu še danes in videli boste, kako vam bodo koristile. Vi boste zadovoljni, če si jih oskrbite.

POZDRAVLJEN IN ZAHVALJEN, BISERNOMAŠNIK ANTON MERKUN!

Ustanovitelj Ameriških Brezij in jubilantov življenjski prijatelj pokojni pater Zakrajšek je pred leti primerjal duhovnega svetnika Antona Merkuna z visoko goro. Od daleč izgleda še tako visoka gora le kakor manjši hrib. Toda ko se ji približaš, zraste pred tabo v vsej svoji mogočnosti in veličini. Bojim se, da smo mi vsi le prevečkrat gledali na gospoda jubilanta samo od daleč, zato nismo znali ceniti mogočnosti njegovega življenjskega dela in veličine njegovih žrtev. Celo mnogo tistih, ki vsak dan srečujejo gospoda Merkuna, ne ve, da se za tem preprostim zamišljenim starčkom skriva eden najbolj plodovitih živečih Slovencev.

Njegova življenjska pot

Anton Merkun se je rodil 4. julija 1876 na Igu pri Ljubljani. Njegova mati Marija, ki je bila vzgledna kmečka katoliška žena, je gojila skrito željo, da bi njen Tonček nekoč postal duhovnik. Ko je Tonček začel hoditi v šolo, se je dogovorila s svojo sestro Heleno Jager in ta ga je vzela k sebi v Ljubljano, da bi se tam izšolal za svoj bodoči poklic. Od drugega razreda gimnazije dalje se je Tone vzdrževal sam s tem, da je vsak dan poučeval otroke premožnejših staršev. V! gimnaziji so ga najbolj veselili jeziki in zgodovina, v zadnjih letih pa se je začel zanimati tudi za medicino. Po daljših borbah se je odločil za duhovniški poklic, uverjen, da bo v njem lahko največ storil za večni in morda vsaj nekaj tudi za časni blagor svojih ljubih Slovencev. Odšel je na ljubljansko bogoslovje in 1. julija 1900 je zapel svojo prvo glorio.

Nato je še eno leto nadaljeval študij v bogoslovju, potem pa nastopil svojo dušnopastirsko pot, gotovo eno najlepših, kar jih je kdaj prehodil kak slovenski duhovnik.

Služboval je najprej v Koprivniku blizu Kočevja. Faranom se je tako priljubil, da so že čez nekaj mesecev poslali š škofu Jegliču posebno zastopstvo, ki se mu je zahvalilo za tako dobrega gospoda. Škof Jeglič se je nasmehnil: "Saj sem vam pa tudi poslal najboljšega, kar sem jih imel!" Ko je dobro leto pozneje bolehni župnik Lovro Gerjol zaprosil škofa za zdravo in sposobno moč za župnijo Velike Lašče, ki je takrat obsegala okrog 60 vasi, je bil mladi kaplan Merkun premeščen tja. Navdušen, goreč in neumoren kot je bil, je takoj prinesel novega življenja tudi v to faro. Toda storil je en neodpusten greh. Odločno se je zavzel za nekatere revne bajtarje in delavce, ki jih je takrat neusmiljeno izkoriščala turjaška grajska gospoda. Nemci so zagnali krik in vik zoper tako 'predrznega" kaplana, gosposka je pisala pisma višjim oblastem in škof Jeglič se je vdal in začasno prestavil svojega priljubljenega duhovnika na Razdrto, ki je bilo takrat pravo gnezdo siromaštva in brezvere. Spet si je mladi duhovnik naložil na krepka ramena bremena vseh in se priljubil faranom. Ker pa mu je bilo v njegovi gorečnosti Razdrto premajhno, je stalno hodil pridigovat in pomagat še v sosednjo Postojno, Senožeče, Hrenovice in na Ublosko.

Leta 1906 ga je škof poslal v Mengeš, prvo faro, kjer se je lahko goreči duhovnik Merkun posvetil tudi širšim verskim, kulturnim in socialnim akcijam. V Mengšu je gospod jubilant ustanovil veliko zavetišče ali hiralnico, kjer je od leta do leta našlo streho in kruh okrog 150 onemoglih siromakov. Tako je začel svoje veliko graditeljsko delo, ki se je kmalu bohotno razcvelo v Ponikvah, Dobrepolju, Ljubljani, na Homcu in drugod.

Že po treh letih trdega in uspešnega dela v Mengšu je g. Merkun postal župnik na prijaznem Homcu blizu Ljublane. V 20 letih, ko je tam župnikoval je Homec postal pravo središče slovenskih in celo hrvaških duhovnikov, ki so prenekokrat tam zborovali.

Postal je tudi pribežališče begunccev in vojnih sirot iz Ukrajine in iz Slovenskega Primorja, pa gostoljubno okrevališče za tako slavne slovenske može kot sta bila prelat Janez Kalan in takratni voditelj slovenskega naroda Janez Evangelist Krek. To je bil čas neugnanih duhov, nedosegljivih idealistov in neumornih graditeljev. Slovenski narod si je zavihal rokave in vkljub najprej nemškim in pozneje srbskim šikanam vsaj na nekaterih področjih začel sam kovati svojo usodo. Po vsej deželi so se prebujala društva, korakala , zborovala in pela je slovenska mladina, rasli so prosvetni in zadružni domovi šole, knjižnice, misijonišča in zavetišča. Ves ta silen razmah je bil možen le, ker je naš narod takrat imel zraven požrtvovalnih kmetov in delavcev tudi take može kot so bili Janez Ev. Krek, Ivan Šušteršič, Jeglič, Kalan in ne nazadnje Anton Merkun. Kot je zapisal že zgodovinar Erjavec, ves veličastni program tistih let bi se ne bil mogel nikdar razviti, če bi slovenski narod takrat ne imel spretnih in neumornih graditeljev, kakršen je bil naš jubilant.

Ko je Anton Merkun dopolnil 54 let, se je z žalostjo poslovil od svojega ljubega, a za ta leta že nekoliko prehribovitega Homca. Postal je župnik v Dobrepoljah, kjer je ostal vse do druge svetovne vojne. Ko so mu med revolucijo stregli po življenju, se je umaknil v Ljubljano, kjer je skupaj s pokojnim svetnikom Škuljem ustanovil kmečko dobrodelno pisarno in pomagal stotinam trpečih beguncev. Potem je dve leti delil begunsko usodo po taboriščih, maja 1947 pa je pohitel v Ameriko, kjer se je najprej v Barbertonu in pozneje v Clevelandu pri Baragovi pomoči ves posvetil delu za slovenske siromake doma in za trpine po taboriščih. V Clevelandu bo v veličastni novi cerkvi Marije Vnebovzete, ki jo je s pomočjo dobrih faranov zgradil njegov sorodnik g. župnik Jager, dne 17. julija ob pol enajstih dopoldne zapel svojo biserno sveto mašo, se Bogu zahvalil za 60 let tako plodnega duhovniškega dela in Ga prosil, naj se z ljubeznijo ozre na trpeči slovenski narod in zbegano človštvo, se ga usmili in ga milostno reši.

REV. ANTON MERKUN

Njegovo življenjsko delo . . .

Nemogoče je opisati biserno-mašnikovo delo v kratkem članku. Prav je zapisal p. Zakrajšek: "Potrebna bi bila debela knjiga!" Vseeno pa poskušajmo omeniti vsaj nekaj stvari.

Že kot dijak, ki se vzdržuje popolnoma sam, poučuje druge dijake in se uči več predmetov, ki jih ne zahtevajo v šoli, pri vsem pa ves gori za svoj ljubi slovenski narod, je Tonček postal vzornik tiste dijaške mladine, kateri je tudi v zreli življenjski dobi posvečal vso svojo ljubezen.

Kot duhovnik pa je bil naš biser-nomašnik 60 let vzorni dušni pastir, ki je s svojim nenehnim delom dokazal, da ljubezen v resnici gore prestavlja. Vzorno in neumorno je deloval na svojih farah, mil prijazen in dober z vernimi in brezvernimi in navadno si je kaj kmalu osvojil srca vseh. Toda s svojim delom pri vseslovenski duhovniški Vzajemnosti in Naši Slogi, ki ju je sam ustanovil, in s svojimi žrtvami za misijone, za zedinjenje krščanskih Cerkva, za večjo upravno internacionalizacijo katoliške Cerkve in zlasti še pri mednarodnem pokretu Kristusa Kralja, kjer je bil skupaj s prelatom Kalanom iniciator in nekaj časa tudi glavi blagajnik Akcijskega Odbora, z vsem tem ogromnim delom je pustil neizbrisen pečat tudi na verskih razmerah drugod po svetu. Slovenskemu narodu je priskrbel slovensko misijonsko središče misijonišče Groblje in Knobleharjev zavod: s prelatom Kalanom je začel izdajati slovenski misijonski koledar, ustanovil je Slovensko misijonsko mašno zvezo in spisal je slovensko Misijonologijo.

Zelo se je zanimal tudi za slovensko izseljensko vprašanje. Leta 1929. si je izprosil enoletni dopust, pohitel v Argentino in tam organiziral slovensko in delno tudi hrvaško izseljensko dušno pastirstvo. Po povratku v Slovenijo je napisal za vse katoliške škofe v Jugoslaviji in za duhovnike, ki so se takrat zanimali za izseljenstvo, izčrpno poročilo. Poznejši pijonir slovenskega dušnega pastirstva v Južni Ameriki, preč. g. Hladnik priznava, da se je za svoj korak odločil na pobudo preč. g. Merkuna. Tudi starosta izseljenskih duhovnikov v Združenih državah, pokojni pater Zakrajšek, je zapisal, da je bil Anton Merkun njegov najzvestejši pomočnik. Že leto pred odhodom v Argentino pa je prav g. svetnik Merkun dal iniciativo za obnovitev Rafaelove družbe, ki je pred tem najprej le životrailа, potem pa za nekaj let sploh prenehala obstojati. Znova razcvela se je šele na Merkunovo pobudo.

Naravnost neprekosljiv je bil gospod jubilant tudi na dobrodelnem področju. Najbrž se nič ne motim, če zapišem, da je največji živeči slovenski dobrodelni delavec. On je ustanovil vseslovensko društvo Dobrodelnost in mu priskrbel tudi Dobrodelni dom v Ljubljani. Napisal je več knjig in brošur o dobrodelnosti in izdajal tudi več dobrodelnih listov, kot n. pr. Samarijana in Prijatelja trpečih. Že med prvo svetovno vojno je očetovsko skrbel za množice ukrajinskih in primorskih vojnih beguncev. Samo v domu na Homcu, ki ga je tudi on zgradil, je našlo začasni dom okrog 40 slovenskih vojnih sirot. Med prvimi se je zavzel za slovenske invalide in slepce, ki so bili razkropljeni po raznih evropskih bolnicah in jim priskrbel povratek in prvo pomoč v domovini. Zgradil je dolgo vrsto sirotišnic, zavetišč in hiralnic, med njimi n. pr. pravo palačo na Ponikvah, kjer je postavil tudi velik moderen zdravstveni dom in cerkev Kraljice Zdravja. Kar dve zgradbi je namenil za bolne študente, eno za dečke na Ponikvah, drugo za deklice na Igu. Delavce, ki so jih izkoriščali razni tuji podjetniki, je predramil, da so se organizirali na zadružni podlagi in jim pomagal zgraditi dve tovarni. Z očetovsko ljubeznijo je skrbel za bolnike in jih povezal v Apostolstvo bolnikov, ki je štelo več tisoč članov v Sloveniji, nekaj pa celo v daljni Ameriki. Med drugo svetovno vojno je spet njegova kmečka pisarna poskrbela prvo pomoč stotinam beguncev, ki so prišli v Ljubljano, večkrat brez culice premoženja. Ko pa je prišel v Ameriko, ga je bolehni p. Zakrajšek naprosil, naj se posveti skrbi za begunce in sirote doma pri Baragovi Pomoči, slovenski-ameriški dobrodelni organizaciji, ki je bila takrat podružnica ameriške NCWC Spet se je gospod svetnik ves žrtvoval za svoje trpeče sorojake. Nič ni imel plače ali "nagrade", nič tajnika. Sam je garal takorekoč noč in dan, iz svojih skromnih duhovniških dohodkov je plačeval pisarniške potrebščine in še primaknil, kolikor je moge!, za poštnino za pakete, ki jih je delal in odpošiljal dan za dnem.

Ne bomo se čudili, če je vse to veličastno delo bodlo politike v oči naše strankarske politike. Vedeli so, kako vpliven je bil g. svetnik v Sloveniji in vedeli, da bi v resnično svobodnih razmerah kmalu postal priljubljen in vpliven tudi med ameriškimi Slovenci. Vedeli so tudi, da bi tako vzoren mož, ki je še vedno kar prekipeval ljubezni in energije, nikdar ne postal le njihova slepa figura, ki bi se zadovoljil s kakim poklonom ali položajem na papirju, ampak da bi nujno gradil novo slovensko dobrodelnost z odprtim srcem, odprtimi rokami in gotovo tudi z odprtimi očmi! Če smem seči po enačicah, ki so jih za nesomišljenike uporabljali njih propagandisti, potem bi rekel, da so se dobro zavedali, da bi narod kmalu spoznal, da nihče iz vse uradne politične garde v dobrodelju ne seže Antonu Merkunu niti do gležnjev! Na drugi strani pa so sami nujno potrebovali vodilno vlogo tudi v dobrodelju, da so na ta način dobili vedno bolj pod svoj vpliv slovensko staronaseljensko časopisje na eni strani in da so vsaj poskušali s pomočjo dobrodelnega trojanskega konja doseči tudi kontrolo nad nepolitičnimi kulturnimi izseljenskimi organizacijami. Vsega tega bi zlepa ne mogli doseči, če bi ostal na slovenskem dobrodelnem polju tako veličasten in neumoren dobrodelni delavec kot je vedno bil duhovni svetnik Anton Merkun in če bi oni sami nastopali le kot zastopniki stranke. Zato so morali najprej zadati smrtni udarec Merkunovemu dobrodelnemu delovanju. Najprej so poskrbeli, da je imel gospod svetnik vedno večje težave v tisku, kjer je vedno več njegovih prošenj romalo v koš in kjer je začela uradna propaganda navijati, naj se vendar naše dobrodelje "združi". ("Združitev" je seveda pomenila edino likvidacijo vseh, ki bi utegnili postati kaj več kakor njihove figure.) Kot vedno, so potem spretno nahujskali druge, da so zadali nesomišljeniku milostni udarec, v našem slučaju s krivičnimi tožbami na ameriški škofiji. Nek "tolerantni politik" (le kdaj nam bodo nehali pripovedovati take pravljice?!) pa je takrat celo zahteval, naj se tistega starčka Merkuna, ki je priskrbel zavetišče več sto slovenskim starškom, neusmiljeno vrže na cesto, kajti — groza vseh groz! — v nekem pismu je zapisal, da ne mislimo vsi Slovenci enako kot ta politik! V arhivu najdem pismo iz tistih dni. Takole piše g. Merkunu Slovenec, ki mu je vsa družina zgorela v plamenih: "Moji starši, bratje in sestre so dali svoja življenja za slovensko svobodo in demokracijo, brez komunizma, brez fašizma, pa tudi brez diktature te iznarodele stranke in njenih zvodnikov!" Sam sem takrat pripravil za škofijo obrambo vzornega duhovnika in Slovenca g. svetnika Merkuna in da se mu še v življenju vsaj malo popravijo številne krivice, sem se odločil napisati njegov kratek življenjepis pod naslovom "LOVE MOVES MOUNTAINS-Ljubezen gore prestavlja".

Toda naš jubilant se ni ustavil le pri dušnopastirskem, verskem in dobrodelnem delovanju. Bil je izredno ploden pisatelj. Med njegovimi najvažnejšimi knjigami v slovenščini in hrvaščini so Misijonologija, Krščanska karitas, Priročnik za katoličke Jugoslovene, Alkoholno vprašanje Zgodovina protialkoholnega gibanja, Lurški čudeži, zgodovinska knjiga Homec, zbirka Dobrepoljske pesmi, unionistični priročnik Cirilmetodijska ideja, več molitvenikov in še več zgodovinskih, dobrodelnih in zadružnih knjig in brošur. Dolga vrsta rokopisov čaka na izid vsaj v zborniku. Vneto je zbiral tudi slovenske umetnine, zlasti slike na steklu, katerih "galerijo" je imel na Homcu. Ustanovil je Krekov muzej v Ljubljani in splošni muzej na Ponikvah, narodopisnemu muzeju v Ljubljani pa je podaril poln tovorni avto starosvetnih predmetov. Ustanovil je več listov in revij, katerih nekateri še zdaj izhajajo in sodeloval je pri nepregledni vrsti koledarjev, časopisov in revij. Ustanovil je vsega skupaj 23 zadrug in sodeloval pri enajst nadaljnjih, ki so jih ustanovili drugi. Postavil je 28 novih zgradb, med njimi nekaj pravih palač in prikrojil za nove namene deset starih. Še danes delujejo v Afriki slovenski misijonarji, ki so se izšolali v Merkunovih zavodih in ki se v stiski še vedno z zaupanjem obrnejo na svojega velikega dobrotnika. In tam v daljni Indiji vabi zvon, za katerega je še iz Amerike delno prispeval delno zbral sredstva naš jubilant. Ko so začeli zbirati sredstva za slovensko misijonišče v Argentini—nekako nadaljevanje Merkunovih Grobelj — je osiromašeni g. svetnik brez pomisleka poslal tja svoje zlate zobe in zlato uro, ki je imela zanj veliko spominsko vrednost.

Brez dvoma bi bil g, svetnik tudi v Ameriki dosegel še mnogo več; toda nizka pest mu je nalomila krila. Naj navedem le en primer iz pogovora. Ko sem skozi več let dobival prošnje iz taborišč, ko me je rotil slovenski taborišćni duhovnik g. Nande Kolednik, naj skušam organizirati kako pomoč in ko mi je tudi hrvaški taborišćni župnik pisal, da je skozi osem let podpiral najpotrebnejše Slovence iz blagajne hrvaške Karitas, medtem ko se je zastonj obrnil na našo "centralo" (za to dobroto naj izrečemo bratom Hrvatom — ne sicer brez sramu in rdečice na obrazu — iskreno javno zahvalo), ko sem ta žalostna dejstva dodal svojim lastnim izkušnjam iz begunskih bolnic, ječ in taborišč, in ko sem videl, da vsi poskusi k demokratizaciji in preosnovi našega dobrodelja niso rodili kaj več kot nekaj psovk in še hujšo cenzuro, takrat sem se napotil h gospodu Merkunu in ga skušal nagovoriti, naj bi skupaj ustanovili novo dobrodelno organizacijo, kjer bi nihče ne mogel obračati dobrodelnega denarja za "narodno-politične akcije" (čigave ni težko uganiti„ za izdajanje knjig, itd., zadeve, za kar si naj vsakdo priskrbi vire drugim potom, ne da bi jemal zato bolnikom in sirotam od ust! Pa mi je gospod svetnik žalosten odgovoril: "Kako zelo rad, toda ničesar ne morem! Vsi bi zopet takoj udarili po meni in seveda tudi po vas drugih V odločilnih trenutkih bi našo stran napadali in cenzurirali v listih, kjer imajo svoje ljudi. Zraven tega so že dosegli, da je meni uradno prepovedano vsako dobrodelje razen individualne dobrodelnosti."

Samo če bomo vzeli vsa dejstva v poštev — in tu sem navedel le en bežen primer — bomo laže razumeli, zakaj so se neprekosljivemu realističnemu in idealističnemu slovenskemu gra-

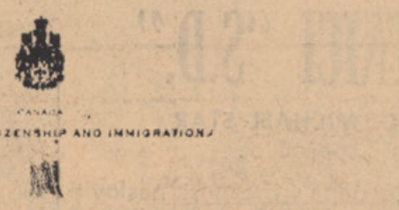

It is with well merited pride that the Slovenian National Federation of Canada is marking the tenth anniversary of its publication, "Slovenska Drzava". Its production over a decade of modern history has coincided with a remarkable period in the development of Canada -- and a parallel opportunity to be of exceptional service to its readers.

I have long appreciated the importance of ethnic organizations and publications in a nation such as ours. To long-established residents they represent links with ancestral homelands; to newcomers they are vital bridges of communication and information between the old world and the new. I am also happy to observe how well editors of ethnic papers realize the great opportunities and responsibilities that are theirs to act as counsellors and friends to people of their own nationality, to assist them in their integration into Canadian life.

The Slovenian people have brought a wonderful heritage from their homeland. Their appreciation of cultural attainments is exemplified by Ljubljana's famous statues of poets and thinkers. In Canada the Slovenes were among the pioneers who built the railways and worked the mines, thus playing their part in helping this country grow to its present stature. Canada is indeed proud to number Slovenian peoples among its citizens.

I am pleased to have this opportunity to congratulate the Federation and its publication on a decade of useful service to the community and nation.

Ellen L. Fairclough

Ellen L. Fairclough,
Minister.

Kanada
Minister za državljanstvo in vseljevanje

Slovenska Narodna Zveza v Kanadi slavi z zasluženim ponosom desetletnico tiskanja lista "Slovenska Država", Njeno izdajanje v desetletju moderne zgodovine sovpada z važno dobo razvoja Kanade — in vzporedne možnosti so v polni meri na razpolago njenim čitateljem.

Že več časa cenim važnost etničnih organizacij in publikacij v našem narodu. Staro naseljencem predstavljajo zvezo z domovino predhodnikov; novopriseljencem so življenskovažni most do novic in medsebojnega obveščanja med starim in novim svetom. Veselim se, ko vidim kako dobro poznajo uredniki etničnih listov velike možnosti in odgovornost, ki jo imajo kot svetolvalci in prijatelji ljudem lastne narodnosti, ko jim pomagajo pri vživljanju v kanadsko življenje.

Slovenci so prinesli iz stare domovine krasno dediščino. Njihove kulturne pridobitve so ponazorjene v ljubljanskih spomenikih poetom in mislecem. V Kanadi so bili Slovenci med pionirji, ki so gradili železnice in delali v rudnikih ter na ta način doprinesli svoj delež pri izgradnji te dežele v rasti k sedanjemu stanju. Kanada je zares ponosna da šteje Slovence med svoje državljane.

Veseli me, da morem izraziti voščila Federaciji in njenemu listu ob desetletnici njegovega dobrega dela za občestvo in narod.

Ellen L. Fairclough
Minister

NA REŠETU...

(Ob jalovi formuli)

TISTI, KI JE S ČEŠNJE PADEL. Po petnajstih letih čakanja (doba, ki je za starost ljudi, ki sede v NO trikrat tako dolga) je Narodni odbor prišel do spoznanja, da "če nočemo biti popolnoma brezkoristni, se vendarle ne moremo udajati resignaciji in apatiji. Ne smemo samo čakati in gledati, kaj nam bo sama od sebe prinesla negotova bodočnost."

V srce zaboli človeka misel, da tisti, ki so se emigraciji na čelo postavili, vso to dolgo dobo za usodo in bodočnost slovenskega naroda niso storili nič, temveč so nasprotno celo ostalim, ki so se zavedali.. dolžnosti, s svojim nastopom zastavili pot. Pa ne samo to, celo njih delo za prebuditev zavesti v emigraciji so naravnost pobijali. Ob tej misli se nadležno vtihotapi v možgane reklo, ki je ob takih prilikah navadno na jeziku in se ti je zdelo vsakdanja publica, pa se ti nenadoma odkrije kot zdravo zrno ljudske ironije: Čakal je tisti, ki je s češnje padel, čakal namreč zato, ker vstati ni mogel.

Iskanje skupnega programa ne more biti za resnega človeka prepričljivo opravičilo za petnajstletni molk, posebno ker formula, ki smo jo po tolikem času dobili, ne prinaša razen nekaj okraskov mednarodnih konvencij, starih že osem do deset let, ki so itak pogoj vsakršne vključitve v novo Evropo, v bistvu nič novega, temveč je le nadaljevanje stare popravljaške in krpaške politike. Tisti, ki leži pod češnjo ohromel in vstati ne more, pravi sebi in drugim v tolažbo: Kaj bomo mi, saj nič ne moremo, oni doma bodo odločili. "Mi se ne ukvarjamo ne s konspiracijo, niti ne izzivamo komunističnega režima, le upamo, da bo prehod v demokratično Jugoslavijo miren." Takrat pa bo po naših žilah spet zaplala kri in bomo začeli razdeljevati kompetence.

(Hudomušni intermezzo: Do sedaj je bilo vedno slišati, da je naša prva naloga, da se uboga begunska para bori proti komunizmu, vse drugo pride potem. Kaj pravite, kje se je nenadno izgubil prvi del te ogoljene lajne? Pa ne, da bi kdo brat v Slovenski Državi o tem?)

Slovenska politična emigracija torej nima po formuli tako zvanega predstavništva nikakršnega narodno-političnega poslanstva. Z življenjem in smrtjo v tujini naj poplača račune politikov, ki slo-

(Dalje na 4. strani)

ditelju in ustvarjalcu v času, ko je še prekipeval energij, zamajala tla pod nogami. Razumeli bomo, da je bila preneka uresničljiva pot zaprta z zapahi strankarstva in preračunanih taktik in je blagi duhovnik pač potem poskušal povsod drugod, kjer vsaj zapahov ni bilo. In to drugo so majhne duše spretno predstavljale kot prazno sanjaštvo, pa pozabile, da ni nihče njihovih "realistov" toliko ustvaril kot ta sivolasi "sanjač".

Skrit, skromen in ves vdan v božjo voljo gospod biserno-mašnik še vedno dela načrte za lepšo skupnost med posamezniki, med skupinami in med narodi. Marsikdaj je še čisto po mladeniško vesel in korajžen. Drugič spet tiho trpi in odpušča. Vse življenje je vračal dobro za hudo. Tak je vedno bil in tak bo gotovo do smrti ostal. Morda v resnici svetniška duša!

Ko bo 17. julija dvignil svoje svečeniške roke v biserno-mašniški blagoslov, ko bo blagoslavljal vse, ki so z njim in ob njem trpeli, pa tudi tiste, ki so mu prizadeli toliko krivic in trpljenja, takrat vsi prosimo Boga, naj se ta biserno-mašni blagoslov razlije nad ves slovenski narod in mu izprosi novega sonca v dušah, sonca pravičnosti in ljubezni med skupinami in sonca nove vere, svobode in blagostanja!

Vam, naš ljubljeni jubilant, pa kličemo za ta Vaš veliki dan: **POZDRAVLJEN IN ZAHVALJEN, GOSPOD BISERNOMAŠNIK ANTON MERKUN! BOG VAM POPLAČAJ VSO BREZMEJNO LJUBEZEN! IN BOG VAS ŽIVI ŠE NA MNOGA LETA!**

Edi

NA REŠETU . . .

(Nadaljevanje s tretje strani)

venskemu narodu in državi, v kateri je živel, niso znali dati zdravih socialnih, gospodarskih in predvsem političnih razmer, ki bi onemogočile peščici komunistov izrabiti nezadovoljstva in dobiti v narodu toliko zaslombe, da so potem v teških razmerah med vojno lahko vse ostale izigrali in izsilili končni prevzem oblasti.

Formula se čudno približuje skupini mladih pri Slovenski pravdi, ki se je v zadnjem času tudi postavila na stališče tako zvane "jugoslovanske stvarnosti" in se izognila opredelitvi o konkretni bodoči državni obliki. Kakor politično ozračje pri Slovenski pravdi kaže na iskrenost v stremljenih po demokratizaciji našega političnega življa, kar si je skupina sedaj postavila za nalogo, tako demokratizacija v formuli Narodnega odbora dela vtis, kakor da je padla v to družbo kot Pilat v vero. Toda demokratizacija je lahko le stransko, dasi zelo važno, vzporedno stremljenje po očiščevanju političnega ozračja ob glavni aktivnosti v smislu temeljne narodno-politične zasnove, na katero se te zdrave metode potem aplicirajo.

Tu se jasno pokaže, da vsi tisti, ki stoje na legitimističnem stališču in vztrajajo na kontinuiteti državnih oblik, ne morejo slovenski emigraciji dati v narodovo rast posegajočega poslanstva. Samo program, ki daje suverenost nazaj neposredno v roke narodu samemu, tja kamor edino jo je Bog položil, od koder potem naravno teži po svoji dokončni dopolnitvi v formiranju lastne državnosti, edino ta program, ki zahteva veliko dela predvsem v svetu, daje priliko emigraciji, ki v velikem svetu živi, da izvrši eno najvažnejsih nalog v tem procesu: da pripravi svetovno javno mnenje in predstavi težnje in upravičene zahteve naroda na mednarodnih forumih.

Če je res, da gre pot slovenskega naroda navzgor, potem je to neizbežna smer in naslednja stopnja njegovega razvoja, saj s tem sledi le naravnim težnjam, položenim v dušo slehernega naroda. Slovenski narod je v pretresih vojne in revolucije, prepuščen samemu sebi reševati svojo usodo sam, postal je s tem svest samega sebe in začutil teženje k svojemu dokončnemu formiranju. Izenačevalni pritisk današnje Jugoslavije mu čezdalje jasneje kaže smer lastne poti. Zato je ideja o samostojni slovenski državni enoti v Evropski skupnosti utelešenje njegovih stremljenj.

Takšno formuliranje narodnega programa ni nikakršno odločanje mimo naroda in vsiljevanje narodu nečesa, kar bi mu bilo tuje. Res je, da se je po vojni v življenju naroda doma marsikaj izpremenilo, vendar če emigracija brez predsodkov prisluhne utripu domovine preko časopisja in literature vseh vrst ter preko drugih možnosti spoznanja, ki se ji nudijo (pisemski stiki, razgovori s prihajajočimi iz domovine) ni nobenega dvoma, da si lahko ustvari precej točno sliko tudi o sedanjih stremljenjih naroda doma. Naša politična emigracija je element, ki je bil najglobje zakoreninjen v narodu. Kljub dejanski ločitvi je še vedno eno z narodom, čuti, trpi in upa z njim. Prav kakor v narodu doma, je tudi v tej emigraciji pričujoča tisočletna slovenska tradicija, saj je usedlina vse dosedanje narodove poti v njeni krvi. Razmaknjena obzorja gledanje na vse, kar je našega od zunaj, v primerni razdalji, ter življenje sredi svobodnih vetrov in tokov, vse to daje emigraciji poseben, izpostavljen položaj, iz katerega veliko jasneje pod kopo vsakdanjih situaciji odkriva osrednje vzgibe narodove duše, ki morda narodu samemu komaj prihajajo do zavesti, jih vzporeja s splošnimi svetovnimi tokovi in jih vključuje še posebej v celotno omrežje evropskih silnic in teženj.

V čistem demokratičnem sijaju blesteča se krilatica: bo že narod doma odločil, ki naj služi za zaščito lastne nedelavnosti, predstavlja v smislu, v katerem se uporablja, namreč da bo po ko-

(Dalje na 5. strani)

OB DESETLETNICI "S.D."

MINISTER ZA DELO G. MICHAEL STAR

je poslal naslednje sporočilo:

Zadovoljen sem, ker mi je dana možnost nasloviti bralce "Slovenske Države" ob njeni desetletnici.

Izdajana po Slovenski Narodni Zvezi v Canadi, posvečena pomoči ljudem slovenskega porekla pri njih vraščanju v "kanadski mozajik", ta publikacija pomaga na svoj način pri odraščanju naroda.

Ljudje slovenskega porekla skupno z ljudmi vseh mogočih narodnosti, doprinašajo močan ton barve in isker v kanadsko kulturo, in ko leta teko, ko se novo preliva in meša s starim, bo sčasoma nastala nova in posebna kanadska kultura, boljša od one, ki smo jo prinesli s seboj ali našli tukaj ob svojem prihodu.

Kanade je doživela velik razmah v zadnjih letih, - do točke, pri kateri mi, kot narod, uživamo najvišji življenski standard na svetu. Toda, v razgibanem gospodarstvu moramo sprejeti dejstvo, da se razmere hitro izpreminjajo in da z vsako izpremembo nastopajo nove težkoče. Nekaj takih težkoč nastane danes vsled dejstva, ker stroji začno zamenjavati navadne delavce. Nastala ja zahteva po hitrejših in uspešnejših načinih dela. Ta nagib k mehanizaciji dela v Kanadi je nujen, če hočemo vzdržati proti tekmecem na svetovnem trgu, toda istočasno ta nagib povzroči težke neprilike industriji, ki bi naj vsrkala vse te, ki so brez izvežbanosti v delu ali brez pravega šolanja, ki bi jih napravilo gibčne, da bi bili sposobni spremeniti poklic, če se način zaposlitve izpremeni.

Želim vas opozorite na potrebo, da pregovorite Vaše otroke, naj ostanejo v šoli kar najdalje časa, tako, da si pridobe dobro izobrazbo in podlago, na kateri si bodo gradili bodočnost. Časi, ko smo smatrali izobrazbo kot privilegij izbranih so za nami. Danes je izobrazba dnevna potreba. Dandanes je v Kanadi samo še 30% vseh služb na razpolago navadnim in delno izučenim delavcem. In vendar še dandanes vedno 70% mladih kanadčanov zapusti šolo pred zaključnimi izpiti. Tako se ti sami v veliki meri avtomatično omejijo na grupo, ki se bori za delo na področju, kjer povpraševanje po delovni sili nazaduje.

Ni neresnična krilatica, ki pravi, da je Kanada zemlja različnih možnosti. Toda postalo bo zelo težko za osebe brez izobrazbe ali napredne delazmožnosti, ko se bodo odprle nove možnosti, ki jih bo ta zemlja nudila v bodočnosti. Nova doba bo vsekakor velika, toda mi moramo uvideti in storiti vse, da bodo naši otroci pravilno pripravljeni za nove položaje v družbi, kot delavci in kot državljani, kot delodajalci in politiki, položaje, ki si jih trenutno lahko šele samo predstavljamo.

PARLAMENT
PREDSEDNIK

3. Junij 1960

Uredniškemu odboru "Slovenske Države"

Ko se približuje deseta obletnica lista "Slovenska Država", vesel pošiljam voščila vašim čitateljem ter izrekam odkritosrčne čestitke Slovenski Narodni Zvezi v Kanadi in uredniškemu odboru za vredni doprinos k povspeševanju kanadskega duha, posebno pri kanadčanih slovenskega porekla. S takim trudom mi lahko gledamo v bodočnost kanadskega življenja, neglede na različnost našega izvora.

Roland Michener
Speaker of the House of Commons and member for St. Paul's

HOUSE OF COMMONS
CANADA

17. Junij 1960.

Dragi prijatelji!

Vesel sem bil, ko sem izvedel, da Vaš list "Slovenska Država" obhaja 1. julija svojo desetletnico izhajanja. Še posebej lepo je, ker obletnica sovpada z rojstnim dnevom naše domovine Kanade. Vaš časopis je imel in še igra važno in hvaležno vlogo v razvoju večjega in važnejšega naroda; še posebej, ker je vaše mnenje, da naj se kanadčani vseh rodov združija v harmonično skupnost, za uspeh—prepričevalno.

Istočasno, ko mi vsi gradimo boljšo Kanado, ne moremo pozabiti onih, ki nimajo po svoji lastni krivdi one svobode, s katero smo mi blagoslovljeni tukaj. Mi nemoremo začeti s počitkom predno vsa judstva širom sveta ne dobijo svobode in možnosti, da si vladajo po svojih lastnih željah.

Vem, da boste ob tej obletnici ponovno zaobljubili vaš list temu ravema narodnima in mednarodnima dobrinama.

S spoštovanjem, Vaš
Paul T. Hellyer, M.P.
Trinity

CONGRATULATIONS

ON 10TH ANNIVERSARY

OF

"Slovenska Država"

FROM ALL OF US

AT

NEW CANADIAN PUBLICATIONS

ONTARIO
OFFICE OF
THE LIEUTENANT GOVERNOR
Queen's Park, Toronto

June 8th, 1960

Zelo cenim privilegij, da pošiljam nadvse prisrčna voščila 'Slovenski Državi" in se tega globoko veselim.

Za me je v veliko zadoščenje zavest, da ni dobro misleče osebe v Kanadi, ki se ne bi zavedala, da sprejema naša država s ponosom velike kulturne dobrine od novih kanadčanov, ki so si ustanovili svoj dom v naši državi.

Skupno uživajoč privilegije, pravice in obveznosti bomo skupno napredovali v deželi z resno in blestečo kulturo, blestečo s trajnimi zakladi znanosti in voljnostjo do učenja, predvsem pa z zavestjo naših obveznost do ljubosumnega čuvanja tistih pravic in prednosti, ki smo jih podedovali kot bogato dediščino od odločnih in neupogljivih prednikov, ki so položili temelje našim dragocenim svoboščinam in ki so bili sami na potu k večjim svoboščinam ter večji Kanadi.

J. Keiller MacKay
The Lieutenant Governor

ONTARIO

ONTARIO
TAJNIK PROVINCE
MINISTROV URAD

31. Maj 1960

Moje čestitke "Slovenski Državi", izdajateljem in osebju k desetim letom uspeha, da so kot predstavniška publikacija Slovenske Narodne Zveze pomagale novodošlim, da so se znašli v deželi, ki so si jo izbrali, in da so se vključili v kanadski način življenja. Prepričan sem, da igra etnični tisk zelo važno vlogo v razvoju Kanade, ko se ne izmika svoji odgovornosti za pospeševanje medsebojnega razumevanja med pripadniki raznih ras, narodnosti in ver. Medsebojno razumevanje nas bo napravilo vse za boljše kanadčane.

John Yaremko
Tajnik Province

ONTARIO

Sporočilo za 10 letniško izdajo
"Slovenske Države", 1 julija 1960.

Zelo sem hvaležen, da se morem pridružiti proslavitvi 10.-letniške izdaje "Slovenske Države".

V dobi desetletnega obstoja je "Slovenska Država" uspešno opravljala dvojno vlogo, ko je pomagala ljudem slovenskega porekla pri vživljanju v kanadsko in ontarijsko življenje ter istočasno ohranjala v naši sredi veliko kulturo in izročilo Slovenije.

Ob tej priliki želim pohvaliti "Slovensko Državo" ter porabljam to priliko, da čestitam vsem sinovom in hčeram Slovenije, ki so se naselili v naši sredi.

Bryan L. Cathcart,
Minister of Travel and Publicity

ONTARIO
LEGISLATIVE ASSEMBLY

Allan Grossman, C.L.U., M.P.P.
St. Andrews Riding

26 Queen St. East,
Toronto, EM. 3-5489
June 15, 1960

Z velikim veseljem čestitam Vaši organizaciji k deseti obletnici izdajanja Vašega lista "Slovenska Država".

Vem, da mi ni treba razlagati, kakšno je moje mnenje o važnem delu, ki ga opravlja etnični tisk v Kanadi. Znova in znova sem govoril v zbornici in izven nje, kako življensko nalogo opravlja etnični tisk, ko vodi novo priseljence skozi težko začetno dobo vselitve do boljše vključitve v kanadsko življenje.

"Slovenka Država" je nedvomno doprinesla svoj delež pri tem velikem delu. Želim, da še naprej uspeva ter vodi svoje bralce.

Allen Grossman, M.P.P.
St. Andrew Riding, Toronto

ONTARIO
VODITELJ OPOZICIJE

Parliament Buildings,, Queen's Park
Toronto 2, Ontario, June 3, 1960

Vaš mesečnik, ki ga izdaja Slovenska Narodna Zveza, opravlja zelo važno službo za Slovence v Kanadi, ko jih na eni strani seznanja s kanadskim načinom življenja ter običaji in na drugi strani veže med seboj slovensko skupnost z ohranjanjem običajev ter krščanskega izročila, ki so njih dediščina.

Za izdajatelje mora biti ponos, ko morejo ugotoviti, da njihove žrtve z izdajanjem časopisa koristijo slovenski skupnosti.

Vaš
John Wintermeyer

Andrew E. Thompson, M.P.P.
Member for Dovercourt

1052 A Bloor Street West
Toronto 4, Ontario
Tel. LE. 2—2552

ONTARIO
LEGISLATIVE ASSEMBLY

June 27, 1960

Čestitke k desetletnici "Slovenske Države!"

Od mojega prvega dne v Torontu, kjer sem služboval kot državljanski uradnik, sem imel možnost spoznati Vašo grupo. Občudoval sem doprinose slovenskih ljudi kanadskemu življenju.

Korenine ni vedno lahko presaditi. Slovenska Narodna Zveza je močno pomagala pri vraščanju svojih ljudi.

Danes kot kanadčani, ponosni na svojo dediščino, dodajate bogastvo in življensko silo vaši novi domovini.

"Slovenska Država" je igrala važno vlogo pri tem vraščanju. Želim Vašemu listu popolen uspeh v bodočih letih.

Vaš vdani
A. E. Thompson

HOUSE OF COMMONS
CANADA

Suite 607, 320 Bay St.,
Toronto 1, Ontario
June 27th, 1960

Zares sem bil hvaležen, da ste me odvestili, da "Slovenska "Država" obhaja 1. julija 10. obletnico.

Vaš list je eden izmed rajboljših med sovrstniki v Kanadi ter izpolnjuje resnično potrebo v življenju rastočega slovenskega občestva v Torontu.

Želim Vam trajen uspeh v vseh Vaših ciljih ter hočem izbrabiti to priliko, da izrečem najtoplejša voščila vsem mnogim Slovencem, s katerimi sem sklenil tako dobro prijatelstvo.

Z mnogimi dobrimi željami,

ostajam Vaš zvesti
Arthur Maloney
(Toronto Parkdale)

TORONTO WORLD REFUGEE YEAR FUND

Ga, L.N. Clayton, tajnica Kanadskega etničnega tiskovnega kluba izroca ček za $400 v imenu kluba gospej I. Swinton, voditeljici torontskega nabiralnega odbora.

(Daisons Publications)

Toronto, 17. 6. 1960

VSE NAJBOLJSE ZA ROJSTNI DAN

ŽELI "CANADIAN ETHNIC PRESS CLUB TOROTO"

Ta mesec praznuje Vaš list "Slovenska Država" deseto obletnico rojstva.

Začeli ste s tiskanjem iste z namenom služiti Vasi novi domovini.

Vaš uspeh je rastel vsporedno z rastjo Ethnic Press Club-a.

Vaše članstvo v naši organizaciji je bilo zelo spoštovano in upamo, da se bo nadaljevalo še skozi mnoga leta.

Prosim, sprejmite moja voščila za uspesno obletnico v imenu vseh Vaših čitateljev in prijateljev.

Karl Julius Baier
Predsednik
Canadian Ethnic Press Club Toronto

Slovensko Ameriški Radio Klub

Rojaki od blizu in daleč vljudno vabljeni
na veliko proslavo 10 letnice SLOVENSKEGA RADIJA
dne 6. novembra v Chicagu.
Za informacije se obrnite na:

Dr. Ludvik Leskovar, predsednik ali Mary F. Lauretig, tajnica,
2032 W. Cermak Rd. 2120 W. 18th St.
Chicago 8, Ill.

KADAR KUPUJETE ALI PRODAJATE HISO,
ZEMLJIŠČA SE OBRNITE NA

DR. LUDVIK LESKOVAR

REAL ESTATE AND INSURANCE
2032 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill.
VIrginia 7-6679
VRŠIMO VSE NOTARSKE IN ODVETNIŠKE POSLE ZA TUKAJ IN STARI KRAJ.

CLEVELANDSKI SOMIŠLJENIKI
in prijatelji slovenske državne ideje
pošiljajo
prisrčna voščila in čestitke
za desetletnico lista
"SLOVENSKA DRŽAVA"!

MATE RESMAN

SLOVENCI IN JUGOSLOVANSTVO

IV.

Doba absolutizma, ki je sledila marčni dobi, je prekinila politično delavnosti. V senci Bachove policijske vlade se niso mogli razvijati politični programi, sestavljati spomenice, delati peticije in tudi v časopisju ni bilo čisto političnega razpravljanja in pisanja. Poraz Avstrije pri Solferinu pa je povzročil povračanje k ustavnemu življenju. Avstrijski poraz je pomenil nov zagon nacionalizma v Evropi. V desetletju, ki je sledilo, je uspelo Cavourju zediniti Italijo, Bismarcku pa Nemčijo. V Evropi na splošno je tako nacionalizem prešel iz sveta tudi fantastične romantike v početkih v svet realne politike. Znane so oznake: "Realpolitik" in politika krvi in železa". Začelo se je novo obdobje v Evropi. Slovenci smo postali neposredni mejaši nove Italije. V Avstriji sami pa se je začela doba "velikih reform". Te "reforme" niso uresničile narodnih zahtev posameznih habsburških narodov, pač pa so končno razdelile cesarstvo na dva dela, v katerih so gospodarili Nemci in Madžari. Dovedle so do dualizma. Poraz Habsburžanov v avstrijsko-pruski vojski je silil Habsburžane, da so se pogodili vsaj z enim svojih narodov; to je Madžari. Priprave na "reforme" so se vršile v znamenju borbe med federalistično miselnostjo in centralizmon. Federalizem so podpirali nemški fevdalci in slovanski konservativci, ki se niso mogli iztrgati iz objema zgodovinske ideje o pravicah dežel in kronovin. Centralizem pa so podpirali predvsem nemški liberalci. Takšna formulacija problema in grupacija sil seveda ni bila pravilna, niti ne povoljna za ureditev narodnostnih vprašanj.

Ko je cesar odslovil Bacha in poveril vlado Gluchowskemu, ki je bil konservativen poljski fevdalec, je ta izdelal tako zvano oktobrsko diplomo, ki naj bi bila ustava sloneča na daljnosežni avtonomiji zgodovinskih dežel. Gluhowskega pa je kmalu zamenjal nemški liberalec Schmerling in prišlo je do februarskega patenta, ki je uvedel centralizem.

Tako je v teh letih zopet oživelo politično življenje širom habsburšega cesarstva in narodi so ponovno začeli postavljati svoje zahteve. Med Slovenci se je začela oživljati ideja zedinjene Slovenije. Postavljali pa je niso več tako naravnost osnovano na narodnostnem načelu kot leta 1848. Pobudo je dal zopet privaten krožek na Dunaju. Dunajski dopisnik "Novic" ja 4. julija 1860. predlagal, naj bi ljubljanska deputacija, ki je šla na Dunaj v zadevi namestništva (ki ga je bil ukinil Gluchowski) prosila cesarja, da bi se namestništva v Ljubljani ohranilo in naj bi večina Slovencev k njemu spadala. To naj bi dovedlo vsaj do administrativnega združenja dežel, kjer so bivali Slovenci.

V tem času je prišlo tudi do tega, da se je postavil za slovenske interese hrvatski Strossmaver, djakovski škof, ustanovitelj hrvatske narodne stranke in pobornik jugoslovanstva, katerega pa je razumeval predvsem v kulturnem smislu. Strossmayer je bil imenovan za člana "pomnoženega državnega sveta", ki ga je sklical Gluchowski. Kranjsko je zastopal grof Anton Auersperg-Anastazij Gruen. Sicer pa ni bilo Slovenca v tem zboru. Dunajski Slovenci so se poklonili Strossmayerju ob tej priliki in poročilo pravi, "da jih je z očetovskim veseljem sprejel in dejal, da bi vsi Slovani na jugu en knjižni jezik dobili, ker bi potem laže in z večjim pridom delali, sicer bi bil ves trud zaman, in iz tega vidika je pristavil, da bi skupaj pomagali za napravo učene akademije in jugoslovenskega vseučilišča". (Zanimivo je, kako je na idejo o skupnem jeziku, ki je bila že poprej izražena, reagiral Janez Trdina, ki je kot profesor služboval na Hrvatskem. 18. jan. 60. je pisal 'Novicam" takole: "Lahko se reče, da so zadnje leta o življenji, navadah in dušnem napredovanji Horvatov Slovenci več pisali v svojih novinah, kakor pa Horvatje v svojih. Škoda te lepobe . . . ker ravno med Horvati leži več kakor kjer bodi narodnega blaga še zakopanega . . . To opravilo bo bolj pametno in bolj praktično, kakor pa neslano kavsanje o posameznih padežih ali pa celo krivično tiranje, naj Slovenci svoj jezik pustivši, ilirski' pišemo. Čemu to? Da nas narod ne bo razumel in potem ne maral za naše pisanje. Lep dobiček!") Na seji sveta pa je Strossmayer govoril za obveljavo narodnih jezikov in priporočal vladi, naj skrbi za njih razvoj. Za Slovence pa je dejal takole: "Ne morem drugače, da bi pri tej priliki gospodu ministru nauka ne priporočil posebno Slovence, Slovenci so kaj izversten narod; brez posebne podpore so svoj jezik lepo omikali; oni so vredni, da se ministerstvo kar je moč na-nje ozira; iskreno jih tedaj priporočam, da se njih jeziku pomaga k dostojnemu razvitku".

Začetkom leta 1861. so Slovenci pripravili po zgledu Galičanov posebno peticijo na Schmerlinga, novega ministerskega predsednika. Zanjo so nabrali 19.386 podpisov. Slovenski državni poslanci so odšli z njo k ministrskemu predsedniku. Peticija je predlagala: enakopravnost in uvedbo slovenščine v šole, urade in uradne državne publikacije, namenjene slovenskim krajem in dodajala: "ali bi se ne dale te razkazane silne potrebe slovenskega naroda, ki je ta čas v več političnih okrajih razdeljen, dosti lože in z manjšimi stroški deržavnega zaklada odpraviti s tem, da bi se vse slovenske okrajine postavile pod eno najvišjo administrativno poglavarstvo".

Schmerling je obljubil enakopravnost, prevode zakonov in slovenski uradni list. Nemški listi na Dunaju pa so bili zaprepadeni nad številom podpisov. Ko je poslanec Dežman odpadel od slovenstva in so mu slovenski dunajski dijaki izrekli nezaupnico, so Nemci na Kranjskem začeli nabirati podpise kot zaupnico Dežmanu, a nabrali so vsega skupaj le 500 podpisov.

Pohlevno je izrazil misel zedinjene Slovenije 8. aprila 1861. v kranjskem deželnem zboru dr Bleiweis: "Vse naše brate slovenske bi želel v tem našem zboru, kakor tudi glede na narodnost njih, na politiko in dnarstvo Avstrije živo želim, da bi se ves slovenski narod zedinil pod eno državno glavarstvo.... Al za danes mi ostaja le želja, prihodnjemu državnemu zboru živo na srce položiti, naj se krepko potegne za to zedinjenje."

Sredi leta 1865 je prišlo do nove vladne krize. Schmerlinga ja nadomestil Belcredi, ki je bil deželni glavar na Češkem. Med slovenskimi voditelji se je pojavilo upanje, da bo morda preko deželne avtonomije kot prve stopnje do uresničevanja "zedinjene Slovenije" preko notranje-avstrijske dvorne kanclije. Ta zamisel je slonela na historičnem principu, katerega so se po zgledu Čehov prijeli tudi slovenski politiki v upanju, da bo dovolj močno orožje v borbi z nemškim cenralizmom. Ker pa jim je bilo jasno, da bi avtonomija dežel samo na Kranjskem koristila njih narodnosti, v deželeh s slovenskimi manjšinami pa bi naravnost dušila slovensko enakopravnost, ker so se vrhu tega bali, da bi že tako težko dosegljiva "zedinjena Slovenija" sama ne mogla zmagovati finančnih bremen ,ki jih je avtonomnim celotam odmerja a oktobrska diploma, zato so našli nadomestila za "zedinjeno Slovenijo" tudi v historični upravni tvorbi, v tako zvani "notranje-avstrijski skupini", o kateri sta zgodovinarja Peter Hicinger in Peter pl. Radics dokazovala, da so ji od časa do časa pripadale tudi ostale slovenske pokrajine. V tem prvem hipu je videla večina slovenskih politikov nadomestilo za 'Zedinjeno Slovenijo" in pri eventualni obveljavi deželne avtonomije zaščito slovenskih manjšin zunaj Kranjske v tej "notranje-avstrijski dvorni kanceliji" (Prijatelj).

Ker Belcredi ni izpolnil nobenih pričakovanj Slovencev, so se slovenski politiki zbrali 25. sept. 1865. na shodu v Mariboru ob priliki Slomškove slavnosti, kjer je prišlo do "mariborskega programa". Zborovanje je vodil dr. Bleiweis. O osnutku programa pa je referiral Luka Svetec. Temelj mu je bilo historično pravo. Oslanjal se je na Napoleonovo Ilirijo, ki jo je prevzel za njim cesar Franc I., h kateri naj bi se pridružila še Štajerska. Dasi se je uporabljalo ime Ilirija, pa zamisel sama ni imela nič zveze z ilirstvom, ki v programu ni našlo odmeva. Einspiler pa je zagovarjal že zgoraj omenjeno "notranje-avstrijsko skupino". Obe tvorbi sta bili sprejeti v program. Kranjskemu vojvodstvu naj bi se najprej povrnila ozemlja, da bi tvorilo celoto, kakršno je ustvaril cesar Karl V. leta 1522. Pridružili naj bi se mu Metlika, Kras, Istra in oni Benečanom oteti kraji, ki so pozneje tvorili grofijo Goriško. Takšna Kranjska s Koroško in Štajersko, katera naj bi vsaka obdržala svoje deželne zbore s posebnimi narodnimi kurijami (za zaščito manjšin), pa naj bi imele za skupne zadeve še skupen zbor. Poleg deželnih vlad za dežele pa naj bi za to skupino obstojala še notranje-avstrijska dvorna kanclija. Program se je bavil tudi s samoupravo občin, narodno enakopravnostjo v šolah in uradih. Narodne kurije so bile povzete ali vsaj spominjajo na kromeržiški ustavni načrt iz l.t. 1849, potem ko narodnostno načelo ni prodrlo. Ilirsko kraljestvo pa tudi na prav zadnjo nado Slovencev leta 1848, po vsaj neki obliki "zedinjene Slovenije". Mariborski program so navdihovali oziri do federalistične ideje in upanje, da bodo skromnost in zgodovisko-pravno načelo dovedli do uspeha. Program ni dovedel do uspeha. Pomagal pa je k razčiščevanju narodno-politične problematike s tem, da je pokazal, da Slovenci ne moremo graditi svojega narodnopolitičnega programa na raznih zgodovinskih deželnih in pokrajinskih pravicah, ampak da ga je trbea osnovati na narodnostnem načelu. Če je bil prvi slovenski narodno-politični program iz leta 1848. delo "prostovoljcev", ker dotlej politikov v smislu ustavnega življenja Slovenci še nismo imeli in se je slovenska politika prav za prav tisto leto šele pričela, pa so mariborski program že sestavljali politiki.

(Nadaljevanje bo sledilo).

Plesna skupina slovenskega radijskega kluba v Chicagu

Plesna skupina Slovenskega radijskega kluba v Chicagu

Vedno smo je veseli, kadar se predstavijo na televiziji ali kjerkolj drugod. Povsod prikažejo del slovenskega narodnega bistva in na priroden, nevsiljiv način povedo tujemu svetu, da so na svetu tudi Slovenci kat narod s svojo kulturo in narodnim prizadevanjem.

Pred dobrinj štirimi letei (1956) se je pojavila skupina mladih idealistov pod vodstvom ge. Corine Leskovar. Bilo jih je kar lepo število — 12 parov. Ni bil lahek začetek, toda mladostnj elan vse prenese. Kar navdušili so nas, ko smo jih videli prvič na televiziji Od takrat dalje jih srečujemo skoraj povsod. Vabijo jih ne razne prireditve tudi druge narodnosti. Prikupno je gledati te mlade ljudi, dekleta in fante v ličnih narodnih nošah. Tudi na raznih drugih prireditval n. pr. ko mestna občina priredi kaj izrednega in vabi razne narodnosti, so ti fantje in dekleta gotovo zraven v narodnih nošah. Pri zadnji prireditvi v Grand Parku sem slišal ta razgovor: "Kdo pa so ti fantje in dekleta? katere narodnosti?" — 'Slovenci so", je bilo pojasnilo. 'Slovenci?" — Mož je bil Madžar in je bil prizadet, ker Madžarov ni bilo zraven, Slovenci so bili pa...

Dasiravno se vrste tuintam redčijo, če se kateri plesalec ali plesalka poroči, se vedno najdejo novi, ki vrzeli dopolnijo. O, še je dokaj idealizma med mladci in mladenkami, in Bog daj, da bi ostalo tako vedno.

Doslej so nastopili ne le v Chicagu na televiziji in na raznih družabnih in narodnostnih prireditva bili so tudi na televiziji v Clevelandu. Potem so gostovali v Milwaukee-ju, Jolietu in Gray, Ind.

Naj ta mladina to prelepo delo nadaljuje in nosi slovensko ime v javnost tudi v bodoče. MG.

Nathan Phillps, Q.C.
Mayor

Županov urad
Toronto

Voščila

"Slovenski Državi"

Veseli me, da morem izraziti voščila mestne uprave "Slovenski Državi" in kot župan mesta Toronta čestitati za desetletnico.

Toronto ima srečo, da ima mnogo dobrih časopisov in med etničnim tiskom se odlikuje "Slovenska Država". Vplivna je med ljudmi slovenskega porekla ter služi povezavi bratstva in razumevanja med kanadčani. Zagovarja enotnost, ki je tako potrebna, če hočemo doseči svoj cilj kot državljani enega izmed velikih mest sveta.

Kot župan mesta Toronto izrekam izdajateljem "Slovenske Države" in njenim čitateljem, kjerkoli že so, čestitke za obletnico z željami za uspeh v bodočnosti.

Nathan Phillips

Župan

NATHAN PHILLIPS, Q.C.
Mayor

MAYOR'S OFFICE
TORONTO

GREETINGS
TO
"SLOVENSKA DRZAVA"

I am happy to have an opportunity to extend Civic greetings to "Slovenska Drzava" and, as Mayor of the City of Toronto, congratulate you on this Tenth Anniversary.

Toronto is fortunate in having many fine news publications,. and prominent among the ethnic press is "Slovenska Drzava". Its influence among the people of Slovenian origin serves to strengthen the bonds of brotherhood and understanding between all Canadians and helps to promote that unity which is so essential if we are to achieve our destiny as citizens of one of the great cities of the world.

As Mayor of Toronto, I extend to the publishers of "Slovenska Drzava" and its readers everywhere Anniversary greetings and all good wishes.

Nathan Phillips
Mayor.

SREBRNOMAŠNIŠKI JUBILEJ V LEMONTU

Na praznik ameriške neodvisnosti dne 4. julija bo na ameriško-slovenskih Brezjah v Lemontu slavil 25 letnico mašniškega posvečenja priljubljeni slovenski frančiškan, č.g.p. KALIST LANGERHOLZ, O.F.M.

P. Kalist je bil posvečen dne 7. julija 1935 leta v Ljubljani. Služil je kot kaplan pri novi krasni cerkvi Sv. Cirila in Metoda za Bežigradom v času, ko je tam župnikoval pok. p. Kazimir Zakrajšek. Svoje študije je nadaljeval v Rimu in kmalu po vojni se je za stalno naselil v Ameriki, kjer je kot priznani teolog poučeval v lemontskem bogoslovju bodoče duhovnike, dokler ni bilo semenišče ukinjeno.

Jubilant je bil osebni tajnik, prijatelj in zvesti spremljevalec pokojnega ustanovitelja Lemonta, p. Kazimirja, — prav do njegove zadnje ure. Zaradi tega je p. Kalist nekak izvrševalec duhovne oporoke pok. buditelja in duševnega očeta ameriških Slovencev, p. Kazimirja Zakrajška. Upamo tudi, da morda ni več daleč čas, ko bo objavil p. Kazimirjeve spomine.

Srebrnomašnik si je zaradi svoje preproste prijaznosti, razumevanja in globoke predanosti svoji vzvišeni duhovniški službi, kjer koli je deloval, pridobil mnogo ugleda in spoštovanja vseh faranov. Ko je do nedavnega bil za župnika pri slov. fari Sv. Cirila in Metoda v New Yorku, si je v kratkem času osvojil srca župljanov tega velemesta, ki ga še vedno pogrešajo.

Jubilantovi čikaški prijatelji so sklenili, da proslavijo to pomembno obletnico dne 4. julija. Slovesna zahvalna sv. maša bo ob 11 uri dop. pri Lurški votlini v Lemontu. Slavnostni pridigar bo p. Danilo iz So. Chicaga. Pel bo cerkveni zbor Sv. Stefana pod vodstvom prof. Alfreda Fišingerja, ker bo p. Vendelin na romanju v Evropi.

Prijatelji srebrnomašnika p. Kalista širom Amerike pa mu s čestitkami k lepemu jubileju želimo še mnogo, mnogo blago slovljenih let uspešnega delovanja v vinogradu Gospodovem

Dr. Ludvik Leskovar

2032 W. Cermak Rd., Chicago

Če še nisi, postani čimprej član slovenske

HRANILNICA IN POSOJILNICA

JANEZA E. KREKA

V TORONTU

Pisarna:

646 Euclid Ave., — LE. 2—4746

URADNE URE: TOREK ZVEČER OD 7 DO 8.30
IN V NEDELJO PO MAŠI

NA REŠETU . . .

(Nadaljevanje s 4. strani)

munističnem zlomu narod doma sam reševal svojo usodo, popolen bankrot politične emigracije, ki pušča narod v najusodnejših tretnutkih brez pomoči: ali vkovanega v verige stare reakcionarno izrojene državne tvorbe, ki mu preprečuje svobodni polet, ali pa kot človeka, ki se je ob podrti hiši nenadno znašel pred sto problemi hkrati.

Res je, narod doma je nosilec in oblikovalec svoje bodoče poti, toda emigracija so njegove predstraže v svetu, ki odstranjajo ovire in pripravljajo pot za njegov nastop.

Tisti, ki leži ves nemočen in izgubljen pod česnjo, nima vere ne vase ne v narodovo rast. S svojo klavernosjo vzbuja sum, da morda pri njem s hrbtenico ni nekaj v redu.

"SVOBODA IN DEMOKRACIJA LE NA JEZIKU". Podpisnik formule pravi v spremnem komentarju: "Ni mogoče... da bi se mogli zediniti med seboj o konkretni obliki našega (misli slovenskega) dobočega državnega življenja." Če je ta ugotovitev, ki v komentarju ni z ničemer podprta, resnična, nastopi vprašanje, kje so vzroki. Vsak poskus v tej smeri, ki naj bi imel vsaj troho upanja na uspeh, zahteva kot pogoj demokratično vzdušje. Komentator se očividno tega tudi zaveda, zato hiti pristavljati "pa bi tudi ne imelo posebne vrednosti" (kar nikakor ni res), kakor v bojazni, da bi bili oni, ki se z njim ne strinjajo, s svoje strani pripravljeni lotiti se tega problema. To pa bi njega potegnilo iz avtokratičnega stoička na raven demokratičnega razpravljanja. Taka situacija bi s smislu dosedanjih razmer postavila stvari prav na glavo. Do danes so bili namreč vsi, ki so mislili drugače od diktirane linije, nergači zdražbarji, razkrajevalni elementi na sploh. Zato je izjava v komentarju, da "bi bil pri sedanjih razmerah vsak nadaljni poizkus v tej smeri samo potrata časa", navadno svetohlinsko zavijanje oči. Tistim, ki nastopajo, kot da imajo vso politiko v zakupu, niti na misel ni prišlo, da bi se z "zdražbarji" in "nergači" pogajali o enotnem skupnem narodno-političnem cilju. Kar koli je zrastlo mimo njih, je bilo treba le zadušiti in nosilce tega onemogočiti. Že pred nekako sto leti je zapisal France Levstik: "Kako more samodržec, despot, ugodno pisati o stvari, katere ni on sprožil, ki se je rodila brez njega in torej glasno priča, da ni povsod njega treba, ki slovenskemu svetu kaže, da se tudi brez njega lahko kaj stori? ....Kdor brez njega kaj počenja, ta je njegov sovražnik". Kot vidimo, se glede političnega vzdušja pri nas v sto letih ni prav nič izpremenilo, saj je pred sto leti napisana resnica danes tako aktualna, kot bi jo napisal sodobnik.

Znan je en sam iskren poziv k demokratizaciji razmer med nami in k poskusom izravnavanja medsebojnih razlik. Pokojni škof Gregorij Rožman je namreč ob svojem prvem obisku v Argentini dne 16. oktobra 1949 govoril takole: "Če se svodobna misel v nas budi (mislim da ta stavek sam najkrepkeje karakterizira politično vzdušje med nami; op. člankarja), če se nam zdi, da imamo boljše načrte, bi se morali pogovoriti kot zreli ljudje, bi morali najti način, da se med seboj moško in odkrito pogovorimo in napravimo dogovor na temeljih, ki so potrebni, če hočemo ostati takšni, kakršni smo prišli v svet". Najjasneje se je razodelo stališče, ki ga je oficielni politični krog zavzel do tega poziva, po škofovi smrti, ko je podpisnik formule na komemoraciji navajal oni del škofovega govora, ki je vseboval ta citat, pa povedal dobesedno vse drugo, le ta odlomek in kar je z njim v zvezi izpustil—cenzuriral. Brez dvoma je ta odlomek važen del škofove oporoke, ki pa očitno ni našel milosti v očeh tega kroga.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Novice iz SLOVENIJE

V Rušah pri Mariboru imajo v načrtu novo kemično tovarno

Tovarna dušika v Rušah pri Mariboru, ki je začela z obratovanjem nekako pred 40. leti, ima v načrtu novo kemično tovarno, ki naj bi bila zgrajena ob obstoječi, ob obrežju reke Drave, ki daje dovolj električne energije tudi za to, v prihodnosti zgrajeno podjetje.

V teku so razgovori za pomoč, ki jo rabijo pri tej novi tovarni. Prosijo za inženersko pomoč ter za popolno opremo in pomoč za navodila h gradnji. Proizvajali bi radi 7000 ton electrofosforja in 25.000 ton fosforne kisline na leto.

Trenutno izdelujejo v Rušah kalcijev karbid, visok in nizek carbon ferrochromium, corundum in umetna gnojila. Veliko množino kroma izvažajo v Ameriko.

Surovine za novo tovarno (fosfatne kamenine) bodo uvažali iz Severne Afrike, ostale snovi pa so v zadostni količini na razpolago doma. Konkurence se ne boje, ker ni podjetja, ki bi te izdelke izdelovalo.

● **Zlata maša v Slov. goricah;** Na praznik sv. Florijana, katerega v Slov. goricah zelo častijo in na čigar praznik so nekoč v procesijah romali verniki iz vseh sosednjih fara, so imeli pri Sv, Trojici v Slov. Gor. (komunisti so kraj prekrstili v Gradišče), lepo slovesnost zlate maše. Zlatomašnik je bil frančiškan p. Vladimir Bobek. Bilo je mnogo duhovnikov. in vernega ljudstva.

Poročajo tudi, da je slana v Slov. Goricah spet uničila sadje, trto in njivske pridelke, zlasti v nižjih legah.

Pred dvema mesecema je oddelek za sociologijo beograjske univerze izvedel anketo med študenti. O vprašalnih polah, ki so jih ob tej priložnosti poslali v Ljubljano, se je ljubljansko "Delo"' izrazilo takole: " . . žal pa je jezikovno zelo slaba. Besedilo je napisano oziroma natisnjeno v površni spakedranščini slovenskega jezika, pogosto brez slehernega občutka za osebe, besede, črke, ločila in deljenje". Nato citira nekaj cvetk: "zaokružite", "pred početkom vaših študij", "na fakultetu", na kaj trošite ta sredstva", "po končani srednji šoli", "vrlo dobro", "osebne naobrazbe", "postoji eno ali več područij", "postoje privilegije".

"Delo" nadaljuje: "Vsekakor postoje privilegije za nekatere, ki si domišljajo, da znajo vse in da lahko tudi drugim pačijo jezik". Zaključuje, da bi bilo bolje, če bi anketa bila sestavljena v srbohrvaščini: "Tak kružani spaček pa pomeni omalovaževanje našega jezika".

Razstava avtomobilov

Sredi junija je bila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani mednarodna razstava motorjev in motornih vozil. Sodelovalo je 168 domačih in tujih razstavljalcev iz 10 držav. Poleg drugih prireditev v času sejma je bilo 13. junija na Bledu zasedanje Mednarodnega združenja proizvajalcev avtomobilov. To združenje je priznalo in uvrstilo "ljubljanski salon" v seznam letošnih tovrstnih prireditev.

Kljub avtomobilski razstavi je stanje motorizacije v Jugoslaviji precej klavrno. Nekaj številk: v Sloveniji pride en privatni avtomobil na 188 prebivalcev, v Hrvatski na 670, v Srbiji na 1370, v Črni Gori na 2550, v Bosni in Hercegovini 4400, v Makedoniji na 6100. En privatni motor pride v Sloveniji na vsakih 91 ljudi, v Hrvatski na 262, v Srbiji na 640, v Črni Gori na 970, v Bosni in Hercegovini na 1180, v Makedoniji na 1560.

V Sloveniji je vsega skupaj 11.184 avtomobilov (30% vseh jugoslovanskih), od teh 8400 privatnih, in 18.684 motociklov (34 % vseh jugoslovanskih), od teh 17.400 privatnih.

Smrt duhovnika lavantinske škofije. Pri Sv. Antonu v Slov. Goricah je umrl zadet od kapi preč. g. Franc Škof, dolgoletni tamkajšnji župnik. Nacisti so ga pregnali na Hrvatsko. Ko se je vrnil, je našel skoraj vse uničeno. Dasi že precej v letih„ je še dan pred smrtjo pomagal spovedovati v sosednji župniji ob priliki večnega češčenja. Naj počiva v miru!

● **Med slovenskimi podjetji je** mnogo nezadovoljstva zaradi blokiranja amortizacijskih sredstev, katerega so uvedli že pred leti in ki je v Sloveniji že doseglo veliko vsoto 30 milijard dinarjev. Le majhen odstotek denarja, ki gre v amortizacijo, smejo izkoristiti in tako se stroji zelo hitro starajo zaradi neprekinjenega obratovanja in nezadostnih opravil. Železarna Ravne je n. pr. v letu 1959 dala v amortizacijski sklad nad milijardo dinarjev, od tega pa je smela izkoristiti samo 200 milijonov.

O tem problemu je spregovorilo tudi slovensko časopisje. Ljubljansko "Delo" pravi med drugim: "Po zakonu razpolagajo z amortizacijo delovni kolektivi sami. Zaradi pospeševanja gospodarstva pa je bil del amortizacijskih sredstev blokiran. Med drugim se iz tega denarja oblikuje tudi kreditni investicijski sklad, **s katerim pa razpolagajo zvezni organi.** Vprašanje je, ali je posredno zbiranje investicijskih sredstev iz tega vira še potrebno. Praksa kaže, da je že gospodarsko škodljivo. **In dalje, kje je poroštvo, da bo nekaj ljudi v zveznem organu lahko bolje razporedilo ta sredstva, kot pa bi jih sami upravljalci podjetij?"**

Nato člankar zahteva ukinitev predpisov o blokiranju in pravi: "Nesmiselno je, da so kolektivi odgovorni pred skupnostjo za redno vzdrževanje in obnavljanje naprav, denarja pa jim ne damo, čeprav so ga ustvarili". Nadaljuje z ugotovitvijo, da so podjetja prisiljena segati po drugih sredstvih, če hočejo obnavljati strojne naprave, in končuje: "Edina možnost je, da žrtvujejo za to del čistega dobička. To pa seveda pomeni, da jim ostane manj za graditev stanovanj in sploh za družbeni standard ali pa za osebne dohodke".

● **Prva slovenska himalajska** ekspedicija je prve dni junija zavzela dva doslej še neosvojena vrha, in sicer 6690 m visoki Trisul II in 6100 m visoki Trisul III.

● **V Ljudski skupščini Slovenije** so obravnavali položaj železnic v Sloveniji. Glede proge Jesenice-Gorica-Sežana je moral Izvršni svet priznati, da je omenjena proga leta 1955 prepeljala še 1.600.000 ton mednarodnega blaga, leta 1959 pa samo še 400.000. Vzrok je v slabem tehničnem stanju proge. Direkcija Jugoslovanskih železnic v Ljubljani je že večrat predlagala generalni direkciji v Beograd popravilo oziroma rekonstrukcijo te proge, zlasti še vleko z Diesel lokomotivami. Izvršni svet je podprl ta predlog, vendar pa glavna direkcija ni pokazala nikakega razumevanja za izboljšanje te proge. Zato se je Izvršni svet odločil za investicijo iz lastnih (republiških) fondov.

Sploh je s slovenskimi železnicami križ. Znano je, da so pet let elektrificirali 30 km. dolgo progo od Postojne do Rakeka. Delo so končali leta 1953, še sedaj pa niso mogli dokončati nadaljne elektrifikacije do Ljubljane. Pač pa mislijo v enem letu dokončati elektrifikacijo 198 km. dolge proge od Reke do Zagreba.

K deseti obletnici izhajanja "Slovenske Države" iskreno čestita in želi tudi v bodoče veliko mero vstrajnosti, dokler cilj ne bo dosežen

Družina Armin Kurbus,
Faierfield, Conn.

K čestitkam ob desetletnici "Slovenske Države" se pridružuje tudi plesna skupina Ameriško-Slovenskega Radijskega kluba v Chicagu.

Mal' položi dar,
domu na oltar!

SPOROČILO!

Uprava "Slovenske Države" sporoča, da je v teku kampanja za tiskovni sklad, pridobivanje novih naročnikov ter pobiranje članarine! Kampanja se pričenja z današno številko ter zaključi z božično. Imena darovalcev v tiskovni sklad "S.D." bomo sproti objavljali, če se darovalci drugače ne izjavijo. Ob koncu leta bomo objavili imena onih, ki so se v kampanji najbolše izkazali. One, ki se bodo še posebej potrudili, bomo nagradili in nagrade objavili. Te nagrade bodo le v zunanji znak hvaležnosti, prava nagrada bo v Vaših srcih, ko boste čutili ponos, ki bo posledica vašega uspešnega dela za Vaš list in idejo, ki jo nosi v naslovu samem. Uprava si pridrži pravico izbire in podeljevanja ter zamenjave nagrad.

Uprava "S.D."

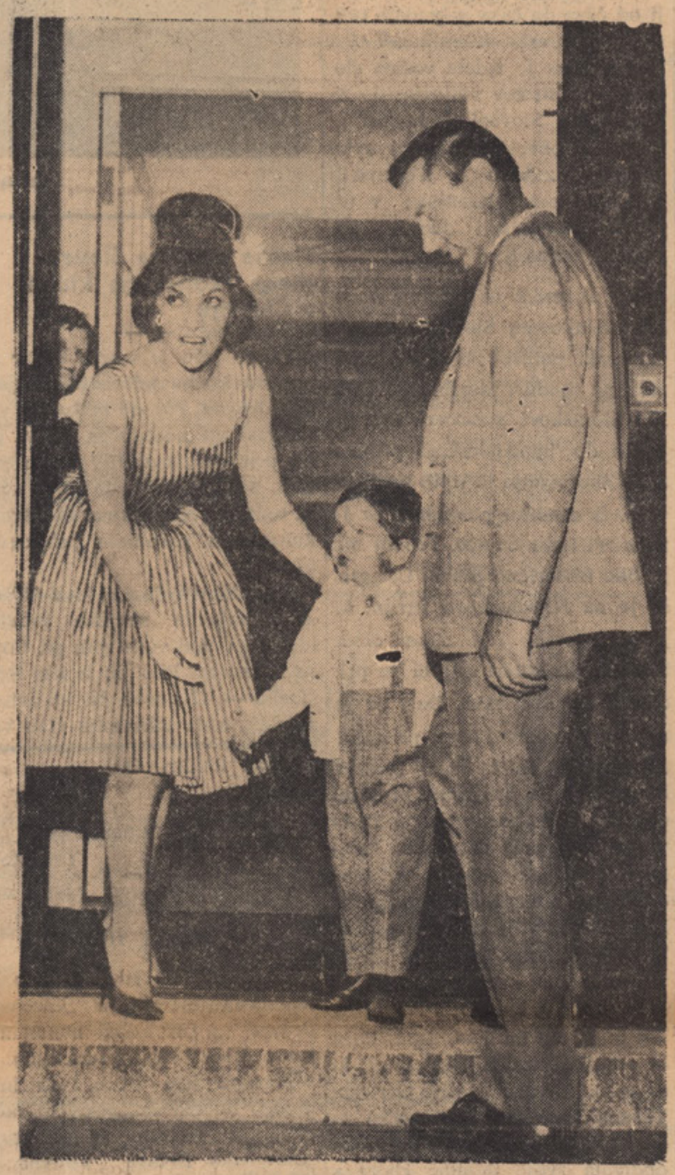

Ga. (Lolo) in g. Škofič s sinom v Torontu

Watson's

ATLETSKE ŠPORTNE SPODNJE HLAČE ZA MOŽE IN DEČKE

Vsi aktivni moški cenijo WATSONOVO atletsko vrečico in trismerno trebušno oporo. Elastičen pas – neprekosljiva moška udobnost. Dolga nošnja, mojsterski kroj, pranje lahko, likanje nepotrebno, Jersey majice za kombinacijo.

POLITIČNI PREGLED

ODLOMKI IZ TEDENSKIH PREGLEDOV KOMENTATORJA RADIJSKE POSTAJE CFRB V TORONTU G. JOHN COLLINGWOOD READ-A

12. junija 1960

Razorožitvena konferenca

. . . . Sovjetski predlog konferenci je manj sprejemljiv kot je bil predlog Hruščeva, ko je govoril lani pri Zedinjenih narodih. Takrat je predlagal štiriletni načrt razorožitve, ki bi pričela z zmanjšanjem običajnih sil in orožja in se razširila na atomsko orožje. Sedanji predlog pa zahteva za začetek uničenje atomskega orožja in zapustitev vseh oporišč na tujih zemljiščih . . . Ta predlog ni v smeri pomiritve sveta in mirnega sožitja, marveč ima za cilj spremeniti bilanco moči v sovjetsko korist s premočjo lastnega vojaštva ter vojaških sil satelitov ter izpostaviti Zapad nevarnosti komunistične napadalnosti.

Nevarnost eksplozije atomskega orožja

. . . Neuspela izstrelitev Bomarc izstrelka, ki ga je senat ZDA rešil pozabe z odobritvijo 369 milijonov dolarjev in ki je namenjen tudi za obrambo Kanade, je sprožila nepotreben preplah, ker je bil izstrelek oborožen z atomsko koniso. Ljudje pozabljajo, da je atomska reakcija kompliciran zadeva, ki je ne more sprožiti udar ali požar. Isto velja tudi za primer, če bi letalo nosilo atomsko orožje in bi se ponesrečilo. Atomsko orožje eksplodira samo, kadar so vse priprave vnaprej pripravljene za ta namen.

Eichmann

. . . . V interesu mednarodnega sožitja in mednarodnega prava bi bilo, da bi Eichmanna zahtevala Zapadnonemška republika in ga postavila pred sodišče. Na ta način bi se enkrat za vselej oprala očitka, da se še vedno čuti v njej nacistični vpliv.

Princ Filip v Torontu

. . . Njegov obisk velja pripravi študijske konference britanskega imperija za idustrijske odnose, ki ji predseduje. Namen te organizacije je preučevati bodočnost poedinca v vedno bolj industrializirani družbi z naraščajočim vplivom avtomatizacije. Pri tem vprašanju ne gre samo za brezposelnost ali prisiljeno brezdelje, marveč za ponovno zaposlitev ali za pametno izrabo prostega časa, ki ga omogoča nova tehnika.

Pogodba med Japonsko in ZDA

Vojaška pogodba med ZDA in Japonsko ščiti zelo dobro japonske interese, ker ji nudi zaščito, ne da bi ji zato nalagala gospodarsko breme. Po tem, kar vsebuje, ni mogoče očitati japonski vladi rožljanja z orožjem ali napalnosti. Večina hrupa proti pogodbi je izvirala od indoktriniranih študentov in od levega krila delavskega gibanja. Komunistično vodstvo demonstracij je bilo vidno ne samo po rdečih zastavah ter petju internacionale, marveč še bolj po organiziranosti demonstracij.

Poleg komunističnega vpliva pri demonstracijah, ki so preprečile obisk predsednika Eisenhowerja Japonski, je treba upoštevati, da so Japonci sicer sprejeli demokratično obliko vlade, da pa še nimajo dovolj izkustva ter politične tradicije. Večina se za politiko dosti ne zanima, toda vsem je še živo v spominu da so bili oni prva žrtev atomske vojne ter zato sovražijo militarizem. Razen tega je dokaj naravno, da bi radi obnovili trgovino s Kitajsko. Vse to so ugodna tla, ki so jih komunisti znali spretno izkoristiti.

POZOR! POTUJETE v RIM? Prenočišče, hrana, ogled Rima itd, vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Hotel - Penzion BLED

Via Statilia, 19 — Telefon 777-102 - RIM

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak VINKO A. LEVSTIK
Izrezite in shranite! - Pišite nam za cene in prospekte!

Slovenci in Slovenke, obiščite nas!

SWISS HERBAL REMEDIES

EM. 4—5085
479 QUEEN STREET WEST
Na zalogi različni domači čaji in zelišča
Pravkar dospela sveža pošiljka medu iz Slovenije

Penmans

"95" SPODNJE PERILO

Dobite za može in fante, spodnje hlače z elastičnim pasom in jersey majico dolgi ali krathi rokavi; pravtako tudi navadna srajca inspodnje hlače, ali "žabe".

MAJHNE SPODNJE HLAČE, JERSEY T-MAJICA ZA MOSKE

Brez rokavov, atletske majice in z elastičnim pasom majhne spodnje hlače.

T-majice imajo okrepljen avratnik iz nylona. Odlično spodnje perilo, najboljše z elastičnim pasom narejene spodnje hlače.

ZA DEČKE

Penmans ima kvaliteto, ki prenese močno nošnjo in to žele matere za svoje dečke.

ŽENSKO IN DEKLIŠKO SPODNJE PERILO

Oprsnik in hlačke za 2 - 4 in 6 let stare deklice, zelega bom baža pleten oprsnik in hlače za 8 do 16 let stare deklice. Ženski modrček in hlače iz finega pletenega belega bombaža, velike, srednje in male.

T- MAJICE

NOGAVICE ZA DELO

SPODNJE PERILO ZA DOJENČKE —zavezano ob strani, zavito okrog, in gumbi spredaj na oprsniku — iz finega bombaža. Velikost 3-6-9 mesecev in 1-2 leti stare.

NOGAVICE ZA FINO OBLAČENJE IN ŠPORT

DRUGI Penmans IZDELKI: Merino "95" spodnje perilo; Merino "71" spodnje perilo; podloženo spodnje perilo; Penmans Golf nogavice, Penmanove rokavice, Penmans sveterji.

GP—9—2A

OB DESETLETNICI, NAŠ POZDRAV DOMOVINI POD TRIGLAVOM!

MED SLOVENCI

Toronto

● **Angleški tečaji za novopriseljence.**

Ontarijsko prosvetno ministrstvo in torontski odsek za vzgojo prirejata tudi letos tečaje za angleščino. Tečaji bodo od 11. julija do 19. avgusta vsak večer od pondeljka do petka od pol osmih do pol desetih. Poučevali bodo v dveh šolah: Central High School of Commerce, 570 Shaw Street za začetnike in za tiste, ki že znajo nekaj angleščine; Eastern High School of Commerce, 16 Phin Ave., samo za začetnike in samo za osebe, ki prebivajo vzhodno od Don Rivera. Registracija na obeh šolah bo od 4 do 8 julija zvečer, šolnina $6.—

● **G. ANTON AMBROŽIČ, sin g. Alojzija Ambrožiča** in brat prof. dr. Lojzeta Ambrožiča, je dovršil vse pravne študije in je sedaj odprl svojo odvetniško in notarsko pisarno. Iskreno čestitamo!

● Nova "zaglavja" je oskrbel za obletniško številko našega lista "Slovenska Država" naš zvesti sodelavec g. Vladimir Mauko. Upamo, do bodo večini bralcev ugajala.

● **Torontski odsek ZPKB je** organiziral v slovenski cerkveni dvorani uspelo spominsko svečanost za vse protikomunistične borce in padle domobrance. Prireditev je bila lepa in udeležba zadovoljiva.

● **Ne Telovo je slovenska fara** Marije Pomagaj imela na svoji "pristavi", kakih 40 milj zunaj Toronta, lepo procesijo, ki nam je simbolično poklicala v spomin one nepozabne telovske procesije, ki smo jih bili vajeni doma v Sloveniji. Bilo je skoro okrog 800 udeležencev, kar je nadvse razveseljivo.

● **Slovenska šola Marije Pomagaj** je zaključila šolsko leto z ljubko mladinsko proslavo. Po poročilu ravnateljstva, in rezultatih, ki so jih otroci prejeli, vidimo, da smo vsi Slovenci uspehov lahko veseli. Šola je imela nad 100 gojencev skozi vse leto. Zelo lepo število kar nam priča, da slovenska beseda ne bo kar tako utihnila v Torontu.

● **2. julija je pel prvo sveto** mašo na slovenski fari v Torontu, gospod R. Cukiati. Novomašniku prisrčno čestitamo in mu želimo kar najlepših in trajnih uspehov na trnjevi poti mašništva.

● **Mala Marija Jekovec, iz**-Windsorja, se je zelo postavila v slovenski narodni noši, kakor smo imeli priliko videti na sliki, ki jo je priobčil "Globe and Mail". Mali korajžni Slovenki naše čestitke.

● **S prihodnjo številko bomo** pričeli s posebnim "Zdravnikovim kotičkom" v SD.

● **Julijska številka "Citizen"**, ki ga izdaja odsek za Državljanstvo in Vseljevanje, v Ottawi, prinaša imena nekaterih beguncev — izobražencev, ki so emigrirali v Kanado, s popisom kako so ti isti "obogateli kanadsko življenje". Med njimi je navedena tudi Slovenka gospa Dr. Ljudmila Dolar-Mantuani, s pripombo da je ona edina ženska v Kanadi, ki poseduje diplomo iz petrologije. Gospej naše čestitke.

● **Na zadnjem rednem občnem** zboru "Kanadskega etničnega tiskovnega kluba je bil ponovno izvoljen v zbor direktorjev g. V. Mauko, ki zastopa v omenjeni organizaciji etničnih listov naš mesečnik "Slovenska Država".

● **Organizacija "The Canadian Council of Christians and Jews Inc."** je organizirala vrsto brezplačnih koncertov, združenih z narodnimi plesi etničnih grup, ki se bodo vršili ob četrtkih zvečer ob 8 uri v Willowvale parku (Bloor & Christien ulici). Kot prva skupina, so nastopili hrvatski plesalci. Prav tako bodo nastopili najrazličnejši zbori. Vabljeni!

● **V takoimenovanem Queen's** parku (blizu College ulice) je odprto za vpogled zaklonišče s popisom materjala in stroškov za izgradnjo istega. Stroški razstavljene ga zaklonišča so med $300.—in $500.—.

● **Naš zvesti sodelavec g. Dr.** France Porovne je pred tedni uspešna položil zahtevane izpite iz zdravniške vede. K temu vspehu mu list "S.D.", kakor tudi S.N.Z. izrekata prisrčne čestitke.

Slišali smo, da bo omenjeni slovenski zdravnik v najkrajšem času na razpolago vsem, ki se bodo hoteli ž njim posvetovati o svojih zdravstvenih zadevah, bodisi v slovenskem, angleškem, srbsko-hrvatskem, italjanskem ali španskem jeziku.

Doktor France, — obilo sreče v Tvojem poklicu!

● **Vsi člani obeh slovenskih kreditnih zvez so vabljeni, da se** udeleže velike slovesnosti, ki bo v nedeljo, 4. septembra ob 3 uri popoldne, ko bodo slovesno odprli novo poslopje Ontarijske lige kreditnih zvez na vogalu ulic Credit Union Drive in Eglinton East, blizu Golden Mile Plaza. Uslužbenci bodo razkazovali poslopje in za odrasle kot tudi za otroke so pripravljena darila. Pridite pravočasno, ker je pričakovati velikega obiska. Prostora za parkiranje bo dovolj.

Esperantski kongres v Oakvilleu

Prve dni julija je bil esperantski kongres kanadskih esperantistov v Oakvilleu pri Torontu. Če se kdo zanima za ta umetni jezik, ki ga je začel dr. Zamenhof, naj piše po literaturo v Press, P.O. Box 344, Oakville, Ontario, v ZDA pa na The Espe-Kanadi na naslov: Esperanto ranto League, 808 Stewart St.,

Ottawa

Social Action Department St. Patricks' kolegija je pripravljal devetdnevni počitniški tečaj za voditelje katoliške socialne akcije. Ker se je prijavilo premalo udeležencev, so morali tečaj odpovedati.

Cleveland

● *Graduirali so.*

Tekom meseca junija so ob zaključnih slovesnostih akademskega leta za svoje uspešno dokončane študije prejeli akademske naslove med drugimi tudi naslednji Slovenci iz Clevelanda: g. Tomaž Sfiligoj je promoviral za doktorja zdravilstva na Western Reserve University; dr. Ciril Škerjanc, ki ja prišel k nam iz Argentine, je dobil naslov Master of Library Science tudi na Western Reserve University: g. Metod Milač, povovdja "Korotana", pa je na Cleveland Institute of Music za svoje nadaljne študije v glasbi dobil naslov Master of Musicologie; gospa Sonja Toplakova pa je na Western Reserve University School of Dentistry dobila naslov Bachelor of Science. Iskrene čestitke in mnogo uspehov pri poklicnem delu oziroma nadaljnih študijah!

● *Čas piknikov.*

Zelo uspešna sezona odrskih nastopov, prireditev in koncertov je z nastopom poletja minula. Društva so že začela prirejati svoje letne piknike. 26. junija je bil uspel in zelo dobro obiskan piknik Slovenske šole pri sv. Vidu. Ostala društva pa imajo tudi že postavljene svoje datume tja do jeseni.

● *Preč. g. Anton Merkun bo* daroval biserno sv. mašo v nedeljo, 17. julija ob pol enajstih v cerkvi Marije Vnebovzete. Po maši bo banket, zvečer ob 7h pa večernice s petimi litanijami. Vabimo vse Slovence, da se udeleže te redke slavnosti.

BRAZILIJA

SAO PAULO

● **Zadnjo nedeljo preteklega** meseca smo Slovenci v S. Paulu, po dolgem času zopet napravili skupen izlet. Topot na posestvo g. Črnuglja, ki se nahaja v lepi slikoviti okolici, nedaleč, od mesta. Njegovo posestvo se imenuje "granja", kar pomeni, da se bavi z kurjerejo. Kjer je bila pred leti še zarasla goščava, je danes, po pridnih rokah slovenskega človeka, nastala čedno posestvo — granja. Prehodili smo ga po dolgem in po čez med nasadi pomaranč. limon, banan, med obdelanim poljem koruze in mandioke. Seveda opoldan ni manjskalo na mizi 'pohanih pišk' v izbiri in količini. Ni manjkalo pijače ne dobrega razpoloženja, ki ga Slovenci pokažejo v petju.

Popoldan je č g. Ludovik Čeglar blagoslovil slovensko zastavo in imel ob tej priliki primeren nagovor. Za to slovesnost je bil sicer povabljen naš dušni pastir č g. Lojze Ilc, pa je prav nekaj dni poprej zbolel. Čeprav je radovoljne sprejel vabilo se ni mogel udeležiti slovesnosti, še cele svojo potovanje v Evrope je moral preložiti.

Dan nam je hitro minil in že smo se morali posloviti. Brezdvoma je vsem ostal v lepem spominu in nas zopet nekolike združil.

● **V srečni družini g. Jožeta Mestnika,** iz Stične in njegove žene ge. Marije roj. Marn, se je bratcema in sestrici pridružil še en bratec. Krstili so ga na ime Anton in sta bila za krstna botra g. Jančar in njegova žena ga. Agata. Srečnim stašem naše čestitke in najboljše želje.

....● Kot zanimivost poročame, da je na zadnjem zasedanju zveznega parlamenta v Rio de Janeiru, predložil narodni poslanec zvezne države Alagoas, p. Medeiros Neto, član stranke P.S.D. Socialna demokratska stranka predlog, po katerem naj bi v učni program brazilskih univerz vključili tudi studij slovanskih jezikov. Po tem predlogu, naj bi, kakor poročajo braziljski časopisi začeli z studijem ruskega, hrvakega, poljskega slovaškega in **slovenskega** jezika. Prav tako naj bi začeli z obširnim studijem literature imenovanih narodov.

V poročilu manjkata češki in bolgarski jezik, naveden pa je madžarski! Verjetno so le časopisi prinesli to pomoto.

Koncem julija 1960. izide dokumentarna knjiga "VETRINJSKA TRAGEDIJA",, ki jo v spomin 15 letnice pokolja slovenskih domobrancev izda "ZVEZA SLOVENSKIH PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV".

Knjiga je razdeljena.. na tri dele:.. 1. del.. v golih.. obrisih prikaže dobo od 1. 1941. do 1. 1945.; 2. del na drobno opisuje dogodke v Vetrinju od dneva prihoda pa do dne, ko je od tam odšel zadnji begunec; 3. del, ki je najobširnejši, pa je opis grozot, je izpoved prič, ki so se rešile iz množičnih grobov. Knjiga obsega približna 200 strani. Cena dva dolarja.

Naročite jo lahko: v U.S.A. pri g. Jože Lekan, ml. 1113 East 66 Street, Cleveland 3, Ohio v Kanadi pri g. Stane Pleško, 102 Wesley Street, Toronto 18, Ont.

K deseti obletnici izhajanja "Slovenske države" se k čestitkam pridružujejo tudi rodoljubni Slovenci iz Chicaga in okolice:

Mr. John Jerich, Berwin	Dr. Jože Goršič
Mr. Jože Kostelec	Mr. Milan Pecharich
Mr. Kriman Anton, Qunicy, Ill.	Mr. Karel Kosi
Mr. Tursich Jakob	Mr. & Mrs. Jože Virant
Dr. Leopold Humar, Mantena, Ill.	Mr. & Mrs. Frank Bilban
Mr. & Mrs. Ludvik Jelenc	Mr. & Mrs. Janko Tajčman
Miss Lojzka Verbic, Wilmington, Ill.	Mr. Bogdan Novak

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvetnika in notarja.

Naslov:
ANTONY AMBROŽIČ
Barrister, Notary Public
714 College St., Toronto, Ont.
Telefon: LE. 1-0715

MARIJA BRENČIČ IŠČE
brata Ivana Brenčič (po domače: Johan), ki se je rodil 1897. v kraju Studen pri Postojni. Po poklicu je automehanik in živi v Kanadi že od leta 1924. Če kdo ve, kje živi ali ima kake informacije o njem, prosimo, naj to sporoči na naslov!
August Nered
2346 Keele St.
Toronto 15, Ontario,
Ali pa na upravo lista "S.D.", 464 Euclid Ave., Toronto, Ont.

Dundas Foto Studio

Edina slovenska slikarna v Torontu. Vam se priporoča za ženitovanjska družinska in vsa ostala slikanja.

1124 College St.
Blizu Dufferina

C. SMRDELJ

LE. 4-0202

Vsem Slovencem in Slovenkam
se toplo priporoča
JOE DERMASTJA
MESAR IN IZDELOVALEC KLOBAS
194. Augusta Ave., Toronto, Ontario
Telefon: EM. 8—0830

G. John Yaremko, Q.C., minister za transport in pokrajinski tajnik, ki upravlja tudi ontarijski oddelek za državljanstvo, v "Clinton" osnovni šoli s Torontu ob "merjenju" učencev s takoimenovano "mero varnosti". Že več let razdelita ministerstvo za prevoz in šolstvo take mere, na katerih so popisana navodila proti in za slučaj nezgod. Število takih mer je bilo vsako leto preko en miljon in so bila razdeljene med učence osnovnih šol brezplačno.

Družina Milton Meden
1804 W. Cermak Rd., Chicago
čestita k desetletnemu obstoju izhajanja "Slovenske Države" ....ter priporoča veliko zalogo.... sobnih hladilnikov.

RU. 2-3400

VSEM SLOVENKAM
SE PRIPOROČA

MARY LINDA
Beauty Salon

4 SHORTT STREET
(En blok zapadno od Dufferin ulice, severno nad Eglinton ulico)

Lastnica: S. GLAC

FRANCE POROVNE, M.D. in L.M.C.C.
bivši šef Poliklinke na Institutu pokojnega profesorja G. Maranona v Madridu, diplomirani endokrinolog, bivši hišni zdravnik (house Doctor) v St. Michael's, St. Joseph's in Doctors Hospitals v Torontu in podpredsednik SNZ v Torontu, se pridružuje čestikam "Slovenski Državi" ob njeni desetletnici z željo, da bi še dolgo let uspešno bodrila slovensko misel in narodno zavest med Slovenci doma in po svetu.

OBIŠČITE EDINO SLOVENSKO
RESTAVRACIJO
V Torontu (pod Bloorom)

Tiroler HOUSE
1115 BAY STREET

IN NE BO VAM ŽAL, KAJTI CENE SO ZMERNE, OZRAČJE JE DOMAČE, POSTREŽBA PRIJAZNA IN OB LEPEM VREMENU LAHKO SEDITE PRI POGRNJENIH MIZAH NA SENČNEM VRTU.

- PRVOVRSTNA DUNAJSKA IN DOMAČA KUHINJA
- IMPORTIRANE BREZALKOHOLNE PIJAČE
- KRAJNSKE KLOBASE S KISLIM ZELJEM—DOMAČ GOLAŽ
- DOMA PEČENE TORTE IN MOČNATA JEDILA
- ODPRTO DNEVNO OD 12 URE OPOLNE DO 9 URE ZVEČER

Sprejmemo:
American Express Credit Cards

Za rezerviranje kličite: WA. 3—7021

VSEM SLOVENCEM IN SLOVENKAM SE ZAHVALJUJE IN SE SE V NAPREJ TOPLO PRIPOROČA LASTNICA M. ŠEŠERKO

NA REŠETU . . .

(Nadaljevanje s 5. strani)

Videti je, da smatra podpisnik formule, da mu, kljub znanemu izrazito autokratičnemu nastopanju (saj se pusti nazivati "glavo in roke izvrčnega telesa slovenskega ljudskegu kolektiva", kar pušča vsem ostalim članom skupaj le manj častitljivi del telesa in je celo formula podpisana samo od njega, čeprav bi človek pod temeljno deklaracijo pričakoval vsaj še en sopodpis, če že ne podpisov zastopnikov vseh včlanjenih strank), že sam napis Krščanska demokracija, ki se blešči s kolajne, s katero pozvanja, daje absolutno legitimacijo demokratičnosti, na podlagi katere potem presoja druge in simpatizerje z "avtokratično diktaturo" deli v "absolutistične" "orjunaške" in "ustaške" (vsem razumljivo cikanje na podlagi starih klevet).

Konvencije, na katere se formula sklicuje (in ki jih nota bene ideja o slovenski državi de facto vključuje že vse od takrat, ko se je naslonila na snujočo se Združeno Evropo), s katerimi bi podpisnik rad učil demokracije narod doma, naj bi najprej dala navdiha krogu okrog te formule samemu, da bi se dokopal do demokratičnega pogleda nase in na emigracijo. Po tem gledanju je namreč nosilec in oblikovalec poslanstva emigracije emigracija sama, preko vseh svojih narodno zavednih, razgledanih in razgibanih, zmožnih in delavoljnih duhov, ne pa da odreja vsebino aktivnosti emigracije diktat kroga maziljencev, sedečih na že zdavnaj plesnivih legitimacijah, ki so bile po pravih demokratičnih merilih že od vsega početka več ali manj piškave. Do tedaj pa bo demokracija pri njih žal "le na jeziku".

"DOMISLIJA, FANTAZIJA, UTVARE..." Ko ne čutimo pritiska razmer, nič ne ovira naše fantazije," pravi komentator. Ko se je ideja o slovenski državi porodila, so jo nasprotniki krstili za utvaro in, ko se je naslonila na idejo o Združeni Evropi, katere prve sadove danes sami servirajo, so označevali nosilce za utopiste, ki privezujejo utvaro k utvari.

Čez dve leti bodo volitve v Evropski parlament, ki ga bodo sestavljali poslanci Evropske skupnosti. Mali Luxenburg bo imel v njem osemnajst svojih lastnih poslancev. Da bi kdaj v Evropskem parlamentu zastopalo tudi Slovenija odgovarjajoče število slovenskih poslancev, pa je polet fantazije, sanjarjenje v nasprotju z "realnostjo utemeljeno v trdih realnih dejstvih". Realistično gledanje naj bi bilo, sedeti v zapečku in čakati na milost izgovorjenega preužitka. V ta zapeček nam že leta in leta Cankar skozi usta učitelja Jermana luča v obraz bridki očitek: Hlapci, za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni! Komentator nadaljuje "Nas cilj je idealen (čeprav ne pove kateri je ta cilj), izhodišče pa mora biti realistično. Poglejmo torej to realistično izhodišče, kakor ga podaja sam: skupna jugoslovanska vojska, skupna policija, skupne finance in valuta. Vse to je gotovo zelo prožna odskočna deska, s katere se bo slovenski narod lahko pognal svojemu "idealnemu cilju" nasproti v neslutene višine svoje dokončne izpopolnitve in osamosvojitve. Saj veliki prerok Slovencev sam izpričuje silno vero v zrelost, bodočnost in veliko poslanstvo slovenskega naroda, ko se mu ves notranji ogenj izlije v višek, ki ga je kdaj koli dosegel v tej smeri z besedami "analiza našega političnega razvoja od leta 1848 dalje.... dopušča upanje, da se bomo znali sami vladati." Ali niso to ognjevito vzpodbudne besede, ki lahko dajo navdiha in poleta slovenskemu človeku in odpro skrite rezerve narodnih sil, ki so potrebne da narod izvrši kaj velikega?

Gospod formulator in komentator. Slovenski narod si želi mirnega življenja, toda ne miru v zapečku, kot pravite Vi, da si ljudje doma "najbolj žele, da bi mogli v miru, zanesljivem pravnem stanju, pokojnosti in varnosti skrbeti za svoje preživljanje in si svobodno iskati svojo srečo". Materializem ljudi doma

(Nadalje 8. strani)

NA REŠETU . . .

(Nadaljevanje s 7. strani)

še ni toliko razkrojil, kot mislite Vi, da bi iskali le vsak svojih koristi in se ne čutili narod, ki kot tak uveljavlja svoje pravice in ki izbira svojo pot. Še čutijo skupnost usode, še jih boli zatiranje in izžemanje in še jih skele krivične meje. Narod doma še sanja. Eden izmed oblikovalcev ameriške.. demokracije .... je.. rekel: Skrivnost svobode je pogum sanjati. In tega poguma slovenski narod v tisočletju ni izgubil zato živi. Sedanji pritisk, ki ga Vi v svojem "realizmu" odpravljate s skoraj cinično ugotovitvijo, da Jugoslaviji še ni uspelo uničiti slovenskega naroda, podžiga ta pogum. Sen, ki se je v smeri poti slovenskega naroda kvišku izoblikoval v emigraciji, prevzema srca naših ljudi. Začutili so, v čem je skrivnost: Pogum je treba imeti sanjati to, kar je v skladu z božjim in naravnim zakonom ter potem moško za tem hoditi ter storiti vse, da se sen uresniči.

Res se kažejo nevarnosti. Nevarnost za naše meje. Vprašanje naših meja pa se ni moči izogniti Sedanje meje so za slovenski narod krivične in Slovenci jih ne moremo priznati. To vprašanje se bo moralo prej ali slej reševati. Meje se izpreminjajo le ob preureditvah. Če ob preureditvi Evrope ne dosežem pravičnih mej, jih kasneje ne bomo več. Nevarnost, ki je s tem v zvezi, nas mora samo podžgati k odločnosti storiti vse, da priborimo in zagotovimo Sloveniji meje, ki ji gredo. Danes, ko uporaba sile postaja absurd in dobivajo etična vodila veliko močnejšo veljavo, borba v tej smeri ni več brezizgledna. Le od nas je odvisno, če smo zreli zanjo. ....Za sodbo med nami naj govori v svoji veliki veri pisatelj Ivan Pregelj: "Ali si iz moje zemlje in matere, sodobnik moj, ali nisi? Kako pa učiš? Da smo p'emenska čeda in da nismo narod in ne bomo? Da so nam meje preozke? Da svoje zgodovine nimamo? Da tudi v svojo bodočnost verjeti ne moremo? —Prijatelj, sodobnik moj, tvoje ime je hudič...

"Hudič sem rekel, ker me boliš. Ker nimaš oči, ki imajo nebes nad seboj, da ga vidijo, kadar le hočejo. Ker nimaš stopal, da bi ti pojoče globine razodele v tegobah poti. Globino najglobljo v svetih gomilah. Ker nisi vzletel v višine, ker nisi segel v globost. Zato ker ne ljubiš, sem ti rekel hudič...

"Zato ker le šteješ in rajtaš. Zato te kolnem, dvanajsti, kakor te je klel Učenik v najsvetejši človeški svoji uri: hudič, hudič, hudič, hudič...

Morda bo odgovoril blagoslov nebes na mojo kletev in potrdil: Amen!..."

Ostre so te besede, pa jih navajam zato, da boste vedeli za bolečino naših velikih mož ob tem. Sami pa jih obrnite, kakor se vam zdi prav.

Vaš

Gašper Zagozda

Chicago

● *Materinsko proslavo* je priredila slovenska mladina v soboto 4. junija v veliki farni dvorani Bil je lep in pisan program, pevske točke, deklamacije in recitacije ter igra Materin blagoslov.

● *Naša mladina pridno študira.* Fantje in dekleta. Omeniti moramo, da sta letos dobili štipendijo dijakinji High School in sicer Tajčman Milena in Marija Kranjc Prva bo nadaljevala študije na Mundelein College, nadarjena pevka Marija ranjc pa se bo izpopolnjevala v petju na De Paul univerzi.

● *Liga je imela izredni občni zbor,* na katerem so bili izvoljeni delegati za občni zbor Ligine centrale: Alfred Fišinger, Janko Tajčman, ga. Gaber Ana in Stanko Mašič. Ob tej priliki je bila tudi proslava 80 letnice ing. Vladimirja Remca.

● *1960 Chicago Blosom Festival* je bil pod pokroviteljstvom mestnega župana Daleya v nedeljo 15. maja v Grand Parku, ob vznožju Lincolnovega spomenika. Nastopile so vse pomembnejše narodne skupine v Chicagu. Zlasti so se odlikovale slovanske skupine s pestrimi nošami in izvirnimi narodnimi plesi, tako n. pr. Hrvati, Ukrajinci, Čehi, Poljaki. Tudi Slovenci smo bili lepo predstavljeni. Plesna skupina Slov. Radijskega kluba pod vodstvom ge. Corine Leskovar je nastopila z dvema narodnima plesoma in zbrala veliko priznanja.

● *Podrtija...* Prav blizu farne cerkve sv. Štefana je sedaj podrtija. Podirajo namreč nekdanjo baptistovsko cerkev, katero je fara pod p. Alexandrom pred leti kupila. Nekaj časa so v njej darovali ob nedeljah celo službo božjo, da so razbremenili župno cerkev. Pokazalo se je pa, da ne odgovarja sedanjim zelo strogim požarnim predpisom. Na ukaz škofijstva je zdaja podirajo. Verjetno bo v nekaj letih zrastla nova zgradba, ki bo služila namenom fare.

● *Čestitke k bisernemu jubileju* preč. g. duh. svetniku Antonu Merkunu. Dne 17. julija bo pri Mariji Vnebovzeti ohhajal biserno sveto mašo goreč Slovenece in navdušen pripadnik slovenske državne ideje, preč. g. Anton Merkun, nekdanji župnik v Dobrepoljah. Njegova ideja je bila, da je pričel v Barbertonu izhajati mimeografiran mesečnik "Slovenska Pravica", ki je predhodnik "Slovenske Države", katere lo letnico pravkar obhajamo. G. svetniku naše iskrene čestitke tudi iz Chicaga!

● *Slovenska poroka.* V soboto 28. maja sta se pri sv. Štefanu poročila g. Ivan Vuk iz Argo, Ill. in gdč. Marija Hozian. Iskreno čestitamo!

● **Kampanja za jubilej izhajanja** Slov. Država še ni zaključena. Nadaljevali jo bomo skozi vse leto. Vsakdo lahko še kaj doprinese za ta jubilej: obnovi naročnino, postane novi naročnik ali pa položi mali dar za—Tiskovni sklad. Vse to lahko uredite kadar želite pri g. Mirko Geratič, 2737 W. 16th Str. Chicago 8, Ill. Tudi oni iz okolice!

● **Poročila sta se** Jože Kostelec in Marija Baskovich. Mnogo sreče na skupni poti!

● **40 graduantov** farne šole Sv. Štefana je v nedeljo 12. junija prejelo diplome. Pri slovesnosti graduacije je govoril p. Blaž Chemažar, ki je nekoč sam graduiral na tej šoli.

KENOSHA

● **7. julija praznuje v Kenoshi** 25 letnico mašništva preč. g. Ignacij Berglez. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani 7. julija 1935. Jubilantu iskrene čestitke z željo, da bi mu Vsemogočni naklonil še mnogo let v vzvišeni duhovniški službi za rast in razmah Kristusovega mističnega telesa!

Konzorcij in uredništvo revije "Slovenska pot" pozdravlja "Slovensko državo" ob njeni desetletnici z željo, da bi bila še naprej pogumen glasnik, branitelj in utemeljitelj borbe za svobodno, demokratsko in socialno pravično urejeno slovensko državo.

Buenos Aires, 4. junija 1960 Demetrij Weble Janko Arnšek

Društvo "Dom" čestita "Slovenski državi" za njeno desetletnico. "Slovenska država", glasilo slovenskega državnega gibanja, je zajela v svoj program pristno voljo slovenskega naroda po popolni svobodi v lastni državi, ga v skladu z mednarodnim položajem pogumo postavila in dala tako slovenski politični emigraciji v svobodnem svetu njen pravi cilj in smisel. Društvo "Dom" želi "Slovenski državi", da bi njeni napori v drugem desetletju dosegli popolen uspeh, da bo mogel slovenski narod opravljati v lastni državi in v zboru svobodnih narodov vse naloge, ki mu pripadajo.

Za odbor društva "Dom"

Buenos Aires, 2. junija 1960

Tine Duh Pavle Verbic

Odbor **Slov. Narodne Zveze v Ameriki**

se pridružuje čestitkam k 10 letnici izhajanja **"Slovenske Države".** Bog daj uspeh, ki je v naslovu povedan!

Ko naš mesečnik "Slovenska Država" obhaja 10 letni jubilej, sem tega dogodka izredno vesel in obenem ponosen, da smo vzdržali prvo desetletje! Naj Bog blagoslavlja delo urednikov in izdajateljev ter vseh sodelavcem s tem, da bodo enkrat videli in želi sadove dela v — SVOBODNI SLOVENSKI DRŽAVI. Krepko naprej brez ozira na žrtve! Vedno z Vami Vaš

Mirko Geratič,
prvi urednik SD

ŽENSKI KOTIČEK

Posrečilo se nam je dobiti od "Canadian Needlecraft Association Ltd., večje število tiskanih predlog v angleščini, ki so na razpolago našim čitateljicam ako pišejo na Upravo, "S.D." — Ženski kotiček, 464 Euclid Ave., Toronto, ter prilože 15 centov v denarju ali znamkah za stroške. Vsaka predloga je opremljena s slikami in vzorci. Dobili smo:

1(CPC 8637 Jumper Dress

2) CW-134 Round or v neck pullover

3) CC-9 Lace Blouse with scalloped neckline

4) E-PE-1665 Embroidered gingham dress

5) CW 135 Eyelet bolero with kimono sleeves

6) C-4911-B Canadian doily

Vsem Slovencem v Torontu in okolici se priporoča z bogato izbiro daril, igrač in mnogih drugih priročnih stvari:

DELHI VARIETY STORE
135 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. LE. 1—3846
Lastnik: IZIDOR BAJDA

Vsem Slovencem v Torontu in okolici se priporoča

VICTOR TRČEK

Popravljalnica čevljev

115. Roncesvalles Ave., Toronto

RUDI KUS

PLASTERING CONTRACTOR

Prevzema in izvršuje vsa nova ometna dela in popravila
Breplačna ocenitev in zmerne cene.

114. NAIRN AVE. — LE. 5—1435 TORONTO — ONTARIO

Ob desetletnici lista čestita in pozdravlja vse čitatelje ter se priporoča:
Slovenski odvetnik in notar v Torontu

CARL VIPAVEC

278 BATHURST STREET Room 4
Tel.: EMpire 4-4004

Slovenci iz Washingtona

se vesele 10 letnice obstoja mesečnika **"Slovenska Država"** in ji želijo mnogo uspehov.

Vsem Slovencem se priporoča

restavracija

"ERŠTE"

Domača in importirana kaplica vseh vrst.

6802 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND 3, OHIO — TEL. HE. 1—3344

Lastnika: Hinko in Berta Lobe

"Ne samo kar veleva mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan" . . .

Za desetletnico našega lista, prisrčen pozdrav vsem, ki so dobre volje!

V. Mauko, nekdanji urednik "S.D."

● **Današnji številki "S.D." smo priložili večini izvodov v Kanadi in USA primerke teh predlog!**

EVROPSKI PRVAK ERICH SCHOEPPNER

ARCHIE • ERICH
Moore • Schoeppner

Erich Schoeppner, nepremagani evropski prvak lahko-težke kategorije v boksu pravi, da bo Gina Lollobrigida njegovo tajno "orožje", ko se bo "spoprijel" z Archie Moore-om za svetovno prvenstvo v njuni kategoriji 8. avgusta tu v Torontu, Prijazen, temnolasi Erich je razkril to tajno, ko ga je nek ameriški novinar opozoril, da Archie skuša zmesti mlade nasprotnike med borbo z nenavadmini pripombami.

"Imam poseben trik", pravi Erich, "pošepetal mu bom: glej v drugi vrsti sedi Gina Lollobrigida". Ko se Archie obrne, da vidi, bum, bum — in deset minut nato, bo sam v ringu klicujoč: Gina, Gina, kje si Gina?

"LOVE MOVES MOUNTAINS"

je naslov nove knjižice, ki je pravkar izšla. Knjižica je kratek življenjepis bisernomašnika svetnika g. Antona Merkuna, ter jo krase številne slike iz Slovenije. Knjižico je spisal g. E. GOBEC, predgovor pa je prispeval REV. G. A. FULCHER, S.T.D., urednik "The Catholic Times" iz Columbus, Ohio. Knjižica stane $1.50 ter jo morete dobiti pri založnici:

Cyril-Mehtodian Movement, Inc.
725 East 155 Street
Cleveland 10, Ohio, U.S.A.

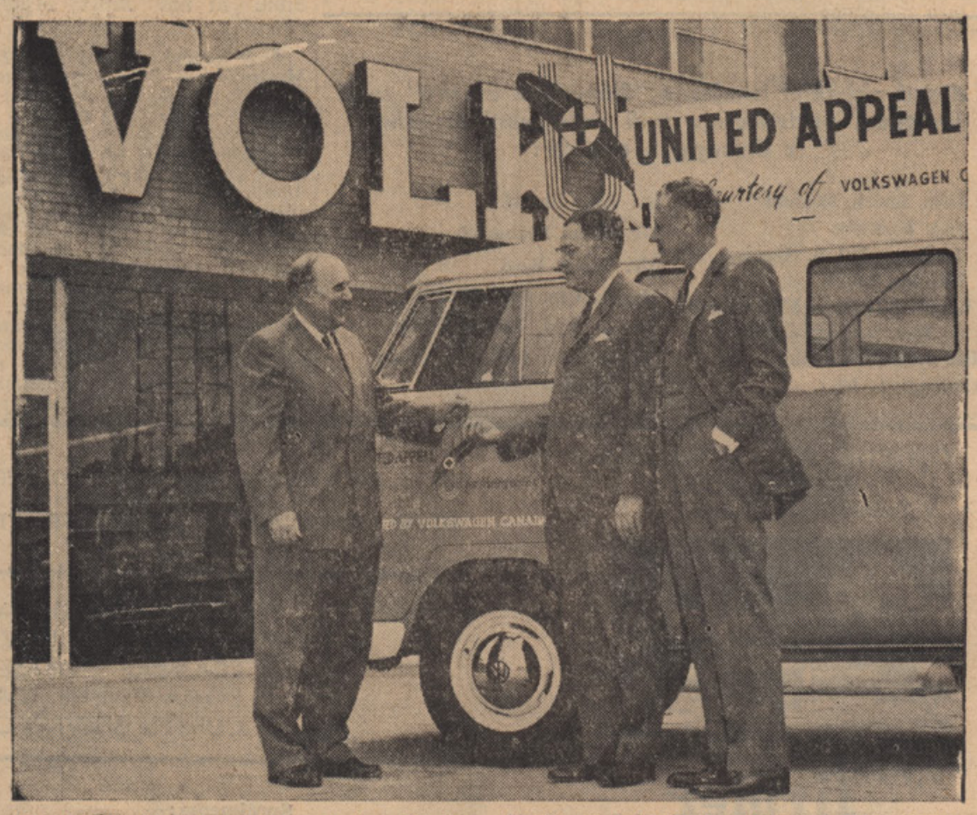

"Zasledujte Vaš dolar", bo pot tega "Volkswagen" autobusa po Torontu. Ta voz je bil podarjen organizaciji "United Community Fund" za letošnjo kampanjo, ki ima cilj $9.7 miljonov dolarjev za Veliki Toronto. Na sliki izroča. g. John Eschernlohr od V.W. comp. v Kanadi ključe autobusa g. Haroldu W. Thomsonu ki je predsednik omenjene organizacije. Zraven stoji g. Dr. W.H. Cruickshank, vodja letošnje kampanje. (B-A Oil photo).

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Za SNZ, predsednik: Dr. A. Kuk. Urejuje: Uredniški odbor Tehnična stran in oglasi: V. Mauko.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-$. za Argentino 20., pezov, za Brazilijo 50 kruzeirov, za Anglijo 15 šilingov, za Avstrijo 30 šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. L., za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno. da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.